

LETO XXXXII. Štev. 4 Cena 8,— šil. (10 din)
petek, 26. januarja 1990

Poština plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Te dni je bil na uradnem obisku na Dunaju poljski zunanji minister Skubiszewski, kjer se je srečal z avstrijskimi parlamentarci. Uradnega sprejema se je udeležil tudi državnozborski poslanec Karel Smolle, ki je to priliko izkoristil, da je informiral poljskega zunanjega ministra o aktualnih manjšinskih vprašanjih v Avstriji.

ZMEDA OKOLI DVOJEZIČNIH SPRIČEVAL

Zahteva staršev upravičena!

Večkratni poziv Strokovnega združenja pedagoških delavcev, naj starši za svoje otroke v dvojezičnih šolah zahtevajo tudi dvojezična spričevala, je obrodil tipično „koroški sad“. Deželna šolska oblast je v pismu z dne 17. jan. vsem okrajnim šolskim svetom (Celovec-dežela, Celovec-mesto, Šmohor, Beljak-dežela, Beljak-mesto, Velikovec) sporočila, da po navodilu zveznega ministrstva za pouk izstavljanje dvojezičnih spričeval ni dovoljeno. To pa zaradi manjkajočih zakonskih podlag.

Art. 8.⁹ [Staatsprache] Die deutsche Sprache ist, unbeschadet der den sprachlichen Minderheiten bundesgesetzlich eingeräumten Rechte, die Staatsprache der Republik.

⁹ Vgl. auch Art 66 Abs 4 StV v Saint-Germain, Art 7 StV v Wien sowie VolksgruppenG (Nr 60) u MinderheitenschulG f Krnt (Nr 61); ferner die Verfassungsbest in § 18 Abs 2 Rw StudG (Bydlinski Nr 350) sowie § 13c AHStG (Nr 730) und § 16b Kunst-hochschul-StudienG BGBl 1983/187 idF zuletzt BGBl 1989/3.

Pri tem se sklicuje deželni šolski svet na določila šolskih zakonov (Schulunterrichtsgesetz, Zeugnisformularverordnung), ki urejajo šolska obvestila in spričevala. V navedenih določilih pa niti z besedico ni omenjeno, v katerem jeziku morajo biti izstavljen spričevala oz. šolska obvestila. Argumentacija deželnega šolskega

sveta pa že zato ni uvidevna, ker uporablja tudi Zvezna gimnazija za Slovence, za katero veljajo isti zakonski predpisi, dvojezična spričevala. Vsekakor pa je treba pritrditi zvezni ministrici Hawličkovi, ki je dala pobudo, da se vprašanje dvojezičnih spričeval in šolskih obvestil na dvojezičnih šolah reši z jasnimi zakonskimi določili.

Na tem mestu velja opozoriti na dvotirno razlaganje zakonskih določil po deželnem šolskem svetu. V pismu z dne 3. julija 1989 obvešča deželni šolski svet vse ljudske šole na območju dvojezičnega šolskega ozemlja, da morata po ukazu deželnega glavarja Haiderja v razredih, v katerih deluje tudi dodatni učitelj, podpisati letna spričevala tako razrednik kot tudi dodatni učitelj. Tudi ta Haiderjev ukaz ni krit z nobenim zakonom.

Zato je zahteva po dvojezičnih spričevalih upravičena in prav v tem trenutku potrebna. Tudi ministrica Hawličkova ugotavlja v svojem pismu, da deželni šolski svet ni primoran k restriktivnemu izvajanju obstoječih zakonskih določil. Zato tudi naprej zahtevamo za svoje otroke dvojezična spričevala.

Podelitev 11. Tischlerjeve nagrade dr. E. Prunču

V torek, 23. jan., zvečer sta Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza podelila univ. prof. dr. Eriku Prunču letošnjo 11. Tischlerjevo nagrado. Nagrado sta predala predsednika obeh organizacij, dr. Matevž Grilc in dr. Janko Zerzer. Podelitev je bila v Slomškovem domu.

Ob tej priliki pa so bili nagrajeni tudi sodelujoči pri govorniškem natečaju, ki je pred kratkim bil na Slovenski gimnaziji. Prvo mesto je pri natečaju zasedla Martina Habernik iz Rikarje vasi, drugo in tretje pa Bojan in Darko Wakounig iz Kotmare vasi.

Slavnostni govornik na podelitvi je bil dr. Janko Zerzer, moški zbor SPD „Vinko Poljanec“ in mladinski zbor iz Škocijana pa sta zapela.

(Več o podelitvi na strani 11)

MLADA EL GLOBASNICA — MLADA KEL

FEIND verschandeln die Umwelt
aus dem Süden?

Odstranimo železne prepreke

petek/Freitag, 26.1.1990, ob 15.00 uri/Uhr
GLOBASNICA/GLOBASNITZ, GLOBASNITZ, ŠTEKL

FREIWAHLER / DIE VORTIAGERER
DR. PETER PILZ
KAREL SMOLLE

MOHORJEVA - HERMAGORAS
WIR MACHEN SCHULE
POVEZUJEMO PRIJATELJE PREKO VSEH MEJA

Zastopnik avstrijske vojske: Napad jugoslovanske armade na avstrijsko ozemlje ni izključen

Postavljanje železnih tankovskih zaprek predvideva vseavstrijski obrambni načrt, zanj pa je pristojno avstrijsko obrambno ministrstvo.

O potrebi teh preprek se je z dr. Reinhardom Rabergerjem (obrambno ministrstvo) pogovarjal Bernard Sadovnik.

Naš tednik: Prebivalstvo ne računa več z napadom z juga. Potemtakem so tankovske zapreke odveč?

Dr. Raberger: Vaša prognoza, da nam tu nikoli več ne grozi nevarnost, ni pravilna. Samo dejstvo, da se zdaj že nekaj let nič ni zgodilo, nas ne sme zavesti, da zavarovalno policio velikodušno vržemo v ogenj. Ne smemo se predajati sanjarjenju in govoriti o mirnem svetu, kajti v Jugoslaviji so krize, ki peljejo na robu prepada. V Jugoslaviji obstajajo centrifugalne sile na vseh koncih in krajih in če si stvari malo pobliže ogledamo in smo konfrontirani z najnovejšimi poročili iz Jugoslavije, potem Jugoslavlani dnevno gredo tik mimo državljanske vojne. Predstavljajte si, da čez odprto polje pride na tone Slovencev z vso prtljago in za njimi dirja Jugoslovanska ljudska armada in jih skuša zadržati in jim zabraniti pre-

stop meje. Pridejo tudi na avstrijsko ozemlje. Ali mislite, da se oni brigajo za rdečo črto na zemljevidu ali pa za zavzetega občana, ki jim bo rekel: „Tu je krajinsko zaščiteno območje!“ Tako naivne niti občanske iniciative ne smejo biti. Nevarnost ni dočela odpravljena. Lahko bi se brez nadaljnjega zgodilo, da si npr. Slovenija upa storiti, kar je najavila že pri zadnji ustavni spremembi, namreč odcepitev od zvezne države. Ali mislite, da bojo Srbi to samo opazovali?

Tedaj bojo Ljudsko armado poslali, da čuva meje. Naslednje, kar se zgodi, pa je, da vseavstrijska zvezna vojska vsaj meje čuva.

Op. uredništva:

Ne bi radi vedeli, kakšen meddržavni škandal bi nastal, če bi take in podobne stvari o avstrijski zvezni vojski dajal zastopnik jugoslovanske ljudske armade.

Polaganje venca na Tischlerjev grob

V torek popoldne so ob obletnici smrti dr. Joška Tischlerja predstavniki NSKS in KKZ v prisotnosti pokojnikove družine položili venec na njegov grob v Žrelcu. Tako so se poklonili delu in ustvarjanju tega velikega koroškega Slovenca v prid svojemu ljudstvu. Predsednik NSKS dr. Grlič je dejal, da je politično delo v minulem letu teklo brez dvoma v smislu dr. Tischlerjevega dela in da nam bo ta veliki mož s svojimi uspehi svetel vzor tudi v prihodnje.

Jedrsko elektrarna Krško ogroža slovenski prostor

Zadnji potresni sunki na območju Krškega so bili povod za ponovni protest prebivalstva na Koroškem in v Sloveniji. Razna gibanja upravičeno zahtevajo takojšnje zaprtje jedrske elektrarne.

Tudi Klub slovenskih občinskih odbornikov, Mlada KEL in KEL so v tiskovnih izjavah zahtevali takojšnje zaprtje. Obenem so tudi pozvali koroško deželno vlado, da takoj izdela koncept za energetske in finančne pomoči.

Jedrsko elektrarno Krško leži približno 70 kilometrov od avstrijske meje. Od gradnje pa do danes veljajo tudi za to elektrarno mednarodni varnostni predpisi. Čeprav so se odgovorni že pri gradnji zavedali, da leži Krško na potresnem območju, so vseeno zgradili jedrsko elektrarno, in sicer predvsem zaradi energetskih težav v Jugoslaviji. Krško z 20 % proizvedene energije rešuje predvsem probleme v Sloveniji in na Hrvaškem.

Odkar deluje jedrska elektrarna Krško, je prišlo že 70-krat do motenj. Že dvakrat so morali prekiniti delovanje elektrarne zaradi dveh potresnih sunkov (6 na Mercalli-skali) in popolnega razpada električnega omrežja. Na srečo pa zaenkrat še ni prišlo do radioaktivnega sevanja.

Če pa bi prišlo do žarčenja, bi bilo prebivalstvo na Koroškem odvisno od takojšnje informacije s strani jedrske elektrarne Krško. Informacija bi pa hodila po dolgi uradni poti prek Gradca do Celovca. Od tam pa bi prek radia in požarne brambe takoj informirali koroško javnost.

Nesreča v Černobilu 26. 4. 1986 pa je tudi avstrijskemu prebivalstvu predočila problem v zvezi z jedrsko nesrečo. Prav zaradi tega prebivalstvo na Koroškem nasprotuje jedrski elektrarni Krško. Neposredna bližina avstrijske meje bi ob jedrski nesreči povzročila katastrofalno stanje tudi za naše kraje. Ogrožen pa je tudi naš skupni slovenski prostor in s tem povezan življenjski slovenskega naroda. Kako ukrepati?

Že leta 1986 je Pepo Mandl ustanovil iniciativo „Alpe-Jadran

Sestanek delovnega krožka Zelenih:

Bomo nekega dne le še nemško govoreči Slovenci?

Minulo soboto je bil v Tischlerjevi dvorani v Celovcu sestanek delovnega krožka Zelenih za manjšinska vprašanja in manjšinski mandat. Poleg zastopnikov KEL so se sestanka udeležili med drugim tudi Gstettner, Sturm, Joža Messner, Mirko Messner, Gregej Kristof, Janko Malle in skupina Longo Mai. Skupina teh ljudi je zastopala mnenje, da avtonomno zastopstvo manjšin znotraj Zelenih ni potrebno. Očitno gre tem ljudem le za preprečitev manjšinskega mandata, katerega naj bi po svoje zasedle narodne skupine. Tako kot pri šolskem vprašanju skupini teh ljudi ne gre za vprašanje šol za manjšino, ampak za dvojezične šole, tudi pri manjšinskem mandatu ne gre za mandat, katerega bi upravljale manjšine same, temveč „za dobro sožitje vseh sodeželanov“. Pravzaprav si je pri tem treba postaviti vprašanje, zakaj potem ne stopimo v dialog tudi s KHD-jem, če ima edino prioriteto dobro sožitje vseh sodeželanov. To naj bi dalo pobudo za razmišljanje še ob izvajanju Gstettnerja, ki je dejal, da je KEL s svojim močnim poudarkom na jezikovno izobrazbo in na krepitve lastne identitete zrcalna podoba FPÖ, ki na svoji strani zagovarja nemški nacionalizem. Bomo ob konsekvantnem izvajanju teh zamisli nekega dne postali nemško govoreči Slovenci?

brez atomskih naprav“. Cilj iniciative je zaprtje jedrske elektrarne Krško. Seveda pa iniciativa opozarja na jugoslovanske energetske probleme. Pepo Mandl je že maja 1988 pri diskusijski prireditvi v Mariboru zahteval program o prenehanju uporabe jedrske energije in za smiselno uporabo električnega toka v Jugoslaviji. Seveda pa bo Slovenija odvisna od kreditnih in alternativnih ponudb Avstrije. Pepo Mandl opozarja predvsem na gradnjo hidroelektrarn v Sloveniji. Pri tem pa opozarja na dejstvo, da bo morala Avstrija v

tem primeru čistiti Dravo in Muro, ki trenutno v nečističem stanju zapuščata avstrijsko ozemlje.

Kot kaže, bo zaprtje jedrske elektrarne povzročilo veliko težav. S strani Koroške lahko samo s podpisnimi akcijami in z različnimi sklepi občinskih svetov poskrbimo za političen pritisk. Zadnji pa naj velja predvsem Avstriji, ki naj takoj ponudi pomoč. S tem namenom so se v četrtek v Železni Kapli zbrali strokovnjaki in odgovorni iz Koroške in iz Slovenije na pogovoru, kjer so reševali

Deželna vlada vabi Slovence k praznovanju 10. oktobra

Koroška deželna vlada hoče letošnje praznovanje ob 70-letnici plebiscita obhajati skupno s slovensko narodno skupnostjo. Tozadevno uradno vabilo je včeraj prejel Narodni svet koroških Slovencev. To vprašanje bo predsedstvo obravnavalo na svoji seji predsedstva, ki bo v ponedeljek, 29. januarja. Tajnik NSKS mag. Marjan Pipp je k temu dejal, da ne dvomi o tem, da bo NSKS sodeloval za praznovanja ob 10. oktobru vsaj pri pripravah. „Skušali bomo sooblikovati vsebino praznovanj, pri čemer bo dokončna odločitev, ali bo prišlo do skupnega praznovanja ali ne, odvisna od tega, koliko vpliva bomo imeli pri sooblikovanju vsebine za praznovanje 70-letnice plebiscita,“ tako Pipp.

Avstrijska vojska ne izključuje napada Avstrije z juga — avstrijski obrambni načrt predvideva železne prepreke ob državnih mejah

Že dolgo se prebivalstvo na dvojezičnem ozemlju čudi aktivnostim avstrijske vojske. Leto za letom po naših krajih avstrijska vojska postavlja železne prepreke. Te prepreke še posebej onesnažujejo okolje v občini Globasnica. Med Podjuno in Globasnico stoji sredi polja skoraj 100 metrov dolga in nevarna železna prepreka. Tudi ob zveznih cestah, kot je jezerska zvezna cesta, jih postavljajo in sicer brez vsakega zavarovanja, kar je za voznike smrtno nevarno.

Tudi ob raznih drugih cestah postavlja avstrijska vojska te prepreke. Prebivalstvo pa verjame najmanj v možne napade z juga.

Polkovnik Schüttelkopf s poveljstva koroške vojske je v telefonskem razgovoru z Globaškim časopisom razložil, da so železne prepreke predvidene v obrambnem načrtu avstrijske vojske. Služijo samo v obrambne namene. Pojasnil je, da občina in občani nimajo možnosti ugovora. Zmenjeni pa so z lastniki zemljišč, katerim avstrijska vojska plačuje najemnino. Polkovnik je tudi omenil, da stojijo takšne železne prepreke vzdolž vsega meja okoli Avstrije. Schüttelkopf pa ni bil pripravljen podrobneje razložiti namenov teh železnih preprek in po kakšnem ključu so si izbrali lokacije za postavitev, saj je to vojaška tajnost.

Proti postavljanju teh železnih preprek protestirajo med drugim tudi Klub slovenskih občinskih odbornikov, Mlada KEL ter državna poslanca dr. Peter Pilz in Karel Smolle. Tudi Enotna lista in Mlada Enotna lista Globasnica sta se izrekli proti takšnemu postopanju avstrijske vojske. EL odbornik, podžupan Janež Hudl, se je pri postavljanju železnih preprek v Podjuni zavzel za varnostne ukrepe, katere je v tem primeru avstrijska vojska upoštevala.

V času, ko se povsod po Vzhodu odpirajo meje in podirajo prepreke, v Avstriji postavljajo umetne prepreke. Na dvojezičnem ozemlju pa dobi tovrstna aktivnost, še prav posebno pri pripadnikih slovenske narodne skupnosti, grenak priokus.

Ob robu . . .

Na seji koroške pedagoške komisije se je Jože Messner zavzel za javno dvojezično šolo, ki naj bi bila v Celovcu na pedagoški akademiji. Menil je, da bi se razred lahko ustanovil že tudi pri sedmih učencih. Torej naj bi tudi na pedagoški akademiji upoštevali isti manjšinskošolski zakon kot na podeželju, le da bi število otrok za ločevanje bilo še nižje. Ali to ni smešno, da bi zdaj Messner privolil prav tistemu sistemu, ki predvideva tudi asistentskega učitelja in proti kateremu se je tako vehementno boril, ko je nanj pristal deželnozborski poslanec Smolle. Vsekakor Smolle je pred časom privolil v delitev učencev, kar pa mu danes večina staršev, ki ima otroke v ljudskih šolah v lastni skupini, ne zameri več. Je tudi Messner spoznal, da ta sistem morda le ni najslabši? Ali je ta morda za ločevanje otrok samo v Celovcu?

Prvo zasedanje koroške pedagoške komisije Veljavno območje naj ostane neokrnjeno

Minuli ponedeljek je prvič zasedala koroška pedagoška komisija, katere dejavnost je bila po sklepu deželne vlade obnovljena. Zasedanja so se udeležili zastopniki koroške deželne vlade, deželnega šolskega sveta, strank in slovenskih osrednjih organizacij. Narodni svet sta na tej seji zastopala dr. Reginald Vospornik in mag. Marjan Pipp, ZSO pa Jože Messner in Franc Kukovica.

Ta komisija naj bi najkasneje do konca februarja izdelala predlog za novelo manjšinskošolskega zakona, ki je postala zaradi razsodbe ustavnega sodišča potrebna. Prva seja pravzaprav ni prinesla nobenih konkretnih rezultatov; predvsem so eden drugemu predstavljali, katero pozicijo kateri zastopa.

Zanimivo je, da skušajo zastopniki

deželne vlade v okviru te komisije uveljaviti Haiderjevo zahtevo po vseavstrijskem manjšinskošolskem zakonu; izoblikovala naj bi ga ta komisija, in sicer brez prisotnosti in upoštevanja drugih manjšin. Zastopniki NSKS in ZSO so ob tej diskusiji dejali, da so vsekakor pripravljeni debatirati tudi o vseavstrijskem zakonu, ampak ne na Koroškem, vsekakor pa ob upoštevanju in sodelovanju vseh ostalih avstrijskih manjšin.

Neoporečna je bila na tej seji tudi zahteva zastopnikov slovenskih organizacij, da mora ostati veljavnostno območje sedaj veljavnega zakona neokrnjeno ter da je treba poiskati le rešitve glede določil, ki naj bi veljale izven tega območja. Iz prispevkov zastopnikov deželne vlade šolskega sveta je bilo razvidno, da hočejo v noveli

upoštevati tudi vsa vprašanja, katere obravnavajo v zvezni spremni komisiji, čeravno je zadnji potekla šele prva polovica mandata. Zastopniki NSKS in ZSO so v tem primeru zastopali mnenje, naj komisija zaključi svoje delo v smislu naloga s strani parlamenta.

Zastopniki ZSO so se nadalje zavzeli za javno ljudsko šolo v Celovcu, ki naj bi bila na pedagoški akademiji. Različna stališča obstajajo tudi glede števila učencev, ki naj bi bilo potrebno za ustanovitev razreda, kot zahteva ustavno sodišče. Medtem ko so se zastopniki deželne vlade zavzemali za število 9, so zastopniki NSKS zahtevali število 7, ki je sedaj merodajno za odprtje razreda. Kukovica pa je bil celo mnenja, da bi to morala biti številka 1.

Kdaj bo Edvard Kardelj zapustil ljubljansko univerzo?

Ljubljanska univerza, prva univerza na slovenskih tleh, (ustanovljena za časa vladavine kralja Aleksandra, zaradi česar je dosti let tudi nosila ime tega monarhičnega samodržca), je bila leta 1979 po smrti jugoslovanskega politika Edvarda Kardelja po njem tudi poimenovana. Že takrat so številni slovenski akademiki, študentje in univerzitetni profesorji temu, zgolj politično motiviranemu poimenovanju, nasprotovali (prav tako, kot so mesto Ploče preimenovali v „Kardeljevo“); v tedanjih političnih razmerah je bil to le glas vpjiočih v puščavi diktature.

Nikoli pa zahteva po odpravi

tega poimenovanja ni premolknila in v sklopu demokratizacije je postala splošna zahteva študentov, profesorjev in akademikov ter bivših absolventov te visoke šole. Nekateri so mnenja, naj univerza nosi ime „Ljubljanska univerza“; drugi predlagajo, da bi jo poimenovali po katerem velikih mož iz slovenske preteklosti — nikakor pa ne po Edvardu Kardelju (ki, mimogrede povedano, ni imel nobene univerzitetne izobrazbe). Po vigrednih volitvah bo gotovo prišlo do spremembe imena univerze v Ljubljani. Kako se bo imenovala, pa trenutno še ni znano.

-wafra-

Sosvet sklenil smernice za podporo kulturne in znanstvene dejavnosti koroških Slovencev

Na zadnji seji sosveta so bile sklenjene smernice, po katerih bo sosvet delil finančne podpore za kulturno in znanstveno dejavnost koroških Slovencev v smislu zakona o narodnih skupnostih.

Smernice, katere objavljamo v celoti, naj bodo podlaga društvom in drugim dejavnikom, ki vlagajo prošnje pri uradu zveznega kanclerja. V tej zvezi opozarjamo tudi na zakonsko določene termine in roke za vlaganje prošelj. Prošnje za finančno podporo morajo biti na-

Richtlinien für die Beurteilung von Förderungsansuchen im Sinne des Volksgruppengesetzes, BGBl. Nr. 396/1976, durch den Volksgruppenbeirat für die slowenische Volksgruppe:

Allgemeines

1. Maßnahmen und Vorhaben, die der Erhaltung und Sicherung des Bestandes der slowenischen Volksgruppe, ihres Volkstums sowie ihrer Eigenschaften und Rechte dienen (§ 8 VGG) sind insbesondere:

a) Alle für die rechtliche und politische Vertretung der slowenischen Volksgruppe durch die beiden zentralen politischen Organisationen, den Rat der Kärntner Slowenen/Narodni svet koroških Slovencev und den Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten/Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, erforderlichen Tätigkeiten, wie zum Beispiel die

aa) Erarbeitung von Stellungnahmen

bb) Abhaltung von Pressekonferenzen

cc) Information der Öffentlichkeit

dd) Herausgabe von Zeitungen, Zeitschriften, Informationsbroschüren u.dgl.

ee) Durchführung von Volksgruppenkongressen, Symposien, Seminaren, Kursen u.dgl.

ff) Pflege und Aufrechterhaltung von Kontakten mit anderen Volksgruppen in Österreich und im Ausland einschließlich der Einrichtung und Aufrechterhaltung eines hierfür geeigneten organisatorischen Hilfsapparates (Sekretariate).

b) Alle für die Pflege, Erhaltung und Entfaltung der Kultur der slow. Volksgruppe in Kärnten erforderlichen Tätigkeiten der zentralen slow. Kulturverbände, des Christlichen Kulturverbandes/Krščanska kulturna zveza und des Slow. Kulturverbandes/Slov. prosvetna zveza, wie zum Beispiel die

aa) Veranstaltung von zentralen Chorkonzerten, Instrumentalkonzerten, Theateraufführungen,

bb) Betreuung von ethnographischen Sammlungen,

cc) Durchführung von Ausstellungen

dd) Pflege und Aufrechterhaltung von Kontakten und des Kulturaustausches mit befreundeten Gruppen in Kärnten, Österreich und im Ausland, insbesondere im benachbarten Slowenien, einschließlich der Einrichtung und Aufrechterhaltung eines hierfür geeigneten organisatorischen Hilfsapparates (Sekretariate).

c) Alle im Rahmen kirchlicher In-

stitutionen und Organisationen vorgesehenen Tätigkeiten im Sinne der §§ 8 und 9 VGG, die ihrem Zweck nach der Erhaltung und Sicherung der slow. Volksgruppe, ihres Volkstums sowie ihrer Eigenschaften und Rechte, wie auch der Förderung des friedlichen Zusammenlebens in Kärnten dienen.

d) Die wissenschaftliche Forschung und die Publikation von Forschungsergebnissen, die Volksgruppenfragen im allgemeinen und Fragen der slow. Volksgruppe im besonderen berühren, sowie die systematische Arbeit auf dem Gebiet der Erwachsenenbildung, einschließlich der Einrichtung und Aufrechterhaltung eines hierfür geeigneten organisatorischen Hilfsapparates.

e) Der Druck und die Herausgabe von Büchern und Zeitschriften, die der Zielsetzung des § 8 VGG dienen durch slow. Verlage in Kärnten, auch in Zusammenarbeit mit anderen Verlagen sowie andere Institutionen.

f) Die Pflege, Erhaltung und Entfaltung der Volkskultur der slowenischen Volksgruppe auf örtlicher Ebene durch slowenische Kulturvereine, Institutionen, insbesondere auf dem Gebiet des slowenischen Volkstums, des Volkstanzes, der Volkstrachten, der Volkskunst, einschließlich der hierfür erforderlichen Infrastruktur, wie z. B. Vereinsräumlichkeiten, Vereinsbüchereien, Veranstaltungsräume, Bühnen und technische Einrichtungen.

2. Für die unter Punkt 1. lit. a) und b) genannten Volksgruppenorganisationen können Leistungen im Sinne des § 9 Abs. 1 VGG auch zur Erfüllung ihrer Aufgaben (Basisförderung gemäß § 9 Abs. 4 VGG) vom Volksgruppenbeirat vorgeschlagen werden, für sonstige Vereine und Institutionen kann eine Förderung für bestimmte Vorhaben (Projektförderung, gemäß § 9 Abs. 2 VGG) vorgeschlagen werden.

Basisförderung

3. Die Basisförderung besteht in der Zuwendung von Geldmitteln an die genannten Volksgruppenorganisationen — vorausgesetzt eine ordnungsgemäße Geschäftsführung ist gewährleistet — zur Erfüllung ihrer (statutarischen) Aufgaben.

4. Bei der Erstellung des Verteilungsvorschlages ist auf die Bedeutung und Verankerung der in Betracht kommenden Organisationen in der slow. Bevölkerung sowie auf deren Aktivitäten im Sinne des § 8 Abs. 1 VGG Bedacht zu nehmen.

Projektförderung

5. Gefördert werden Maßnahmen und Vorhaben, die geeignet sind, zur Erhaltung und Sicherung einer Volksgruppe, ihres Volkstums sowie ihrer Eigenschaften und Rechte beizutragen, insbesondere in den Bereichen der Volkskultur, der Kunst, den Wissenschaften, sowie des Bildungs- und Verlagswesens. Aus den für die Förderung von Projekten bestimmten Mitteln können auch bauliche Maßnahmen sowie die Ausstattung von Vereins- und Arbeitsräumen unterstützt werden. Projekte und Vorhaben, deren Zeitraum ein Budgetjahr überschreiten, müssen neben einem das gesamte Projekt umfassenden Finanzplan auch einen Jahresfinanzplan beinhalten. Die Förderung solcher Projekte erfolgt jährlich auf Grundlage des Jahresfinanzplans.

6. Der Förderungswerber muß die fachlichen Fähigkeiten zur Durchführung des Vorhabens aufweisen

a) entweder selbst oder
b) bei juristischen Personen, durch Einsetzen von Arbeitskreisen und Arbeitsgruppen.

7. Ein Vorhaben (Projekt) wird aus Bundesmitteln nur dann gefördert, wenn seine Durchführung ohne Förderung aus Bundesmitteln nicht oder nicht in dem notwendigen Umfang möglich sein würde.

8. Zur Durchführung von Projekten oder sonstigen Vorhaben werden — mit Ausnahme der gemeinnützigen Vereine und Institutionen — regelmäßig auch Eigenleistungen gefordert. Unter Eigenleistungen des Förderungswerbers sind sowohl Eigenmittel als auch von ihm erlangte Kredit- oder Beitragszusagen Dritter zu verstehen.

9. Ein Gesuch um Förderung eines Projektes (oder eines anderen Vorhabens) ist vom Beirat nur dann in Behandlung zu ziehen, wenn diesem eine Stellungnahme einer der in Punkt 1. lit. a) und b) genannten Volksgruppenorganisationen beigelegt wird. — Ist eine Stellungnahme dem Gesuch bei Einreichung nicht beigelegt, so hat die Geschäftsführung des Beirates das Förderungsansuchen samt Kostenplan unverzüglich sämtlichen in Punkt 1. lit. a) und b.) genannten Volksgruppenorganisationen zur Stellungnahme zu übermitteln.

10. Bei der Bewertung der eingebrachten Projekte und der Erstellung des Finanzierungsvorschlages ist auf die Bedeutung des Vorhabens im Hinblick auf § 8 Abs. 1 VGG Bedacht zu nehmen.

slovljene na urad zveznega kanclerja in vložene do najkasneje sredi marca. Po določilih zakona o narodnih skupnostih imajo cerkvene ustanove glede porazdelitve finančnih sredstev isti status kot narodne (kulturne) organizacije.

Tozadevno bosta KKZ in SPZ sklicali skupen sestanek vseh krajevnih društev za koordinacijo vseh kulturnih in znanstvenih dejavnosti ter za vzpostavitev skupnega letnega proračuna.

Naš tednik: Občina Bilčovs se lahko predstavi v vsakem pogledu. Ta kraj pritegne številne medije tudi zato, ker je na marsikaterih javnih poslopih vidna dvojezičnost. Kako se je po vašem mnenju razvijalo vprašanje dvojezičnosti v 20-letni dobi vašega županovanja?

H. Ogris: Dejstvo je, da naša družba v času, ko sem prevzel to odgovorno funkcijo, ni kazala preveč razumevanja za slovenska vprašanja. Lahko rečem, da se je splošno vzdušje v občini bistveno izboljšalo. Kot župan sem si postavil glavno nalogo, poskrbeti za dobro sožitje med obema narodnima skupinama v občini, in sicer na podlagi enakopravnosti vseh, ne glede na jezik.

Naš tednik: Kot socialističnemu

„Dosledno zasledovanje slovenskih interesov včasih ni bilo možno“

županu vam ni uspelo združiti interese stranke z interesi slovenske narodne skupnosti. Tako je prišlo leta 1979 do samostojne kandidature EL v občini. Zakaj po vašem mnenju skupno nastopanje ni moglo uspjeti?

H. Ogris: Kot župan sem imel vedno nalogo zastopati interese vseh občanov. Dosledno zasledovanje interesov slovenske narodne skupnosti včasih enostavno ni bilo možno, kajti večina občanov ni imela razumevanja za slovensko vprašanje. Tako na primer v naši občini še nimamo vaških tabel, ki bi morale biti dvojezične, in domnevam, da je bil to povod za samostojno kandidaturo Slovencev v občini.

Naš tednik: Očitno je prav v tem času prišlo do aktualizacije slovenskega vprašanja v občini. V zadnjih letih so bile realizirane številne želje slovenskih občanov. Tako ima danes Bilčovs dvojezičen otroški vrtec, napisli na javnih poslopih so dvojezični, dvojezične so tudi vse informacije župana. Kljub temu pa so slovenski občani s temi dosežki le deloma zadovoljni in so mnenja, da so to sadovi političnih kompromisov. Eden teh na primer, da je voditeljica otroškega vrtca enojezična.

H. Ogris: Zelo smo ponosni, da je v Bilčovsu na podlagi soglasnega sklepa občinskega odbora uspelo realizirati dvojezični občinski vrtec. Vsi starši so veseli tega otroškega vrtca in vedo, da so njihovi otroci tam v dobrih rokah. Kot župan vseh občanov pa sem se zmeraj srečaval s kompromisi, ki so končno bolj ali manj zadovoljili vse občane. Ob tem pa lahko rečem, da sem se kot član slovenske narodne skupnosti vedno trudil, da bi bili slovenski interesi v naši upravi tudi upoštevani. Da pa ni šlo vedno tako, kot bi si to ta ali oni želeli, je tudi jasno. V prvi vrsti sem si prizadeval, da sem tudi pri drugih strankah pridobil zagovornike interesov vseh občanov in lahko rečem, da

Sredi januarja je v Bilčovsu odstopil župan Hanzi Ogris, ki je odložil svojo odgovorno funkcijo po 20 letih delovanja. Ob odstopu je izkoristil priložnost in napravil pregled svojega delovanja. Njegovo dosledno načelo je bilo, ne delovati po strankarskopoličnih kriterijih ampak skrbeti za dejansko enakopravnost vseh občanov. Občina Bilčovs se danes lahko predstavi javnosti v vsakem oziru. Tako je bilo možno izboljšati celotno infrastrukturo občine in uresničiti vrsto večjih projektov. Zadovoljivo so bila rešena tudi določena vprašanja glede dvojezičnosti v občini, opozoriti pa je treba, da so bile rešitve teh vprašanj vedno kompromisi. Hanzi Ogris se je odločil, da zstopa interese slovenske narodne skupnosti kot član SPÖ in na ta način skuša pridobiti zagovornike svojih interesov tudi pri večini. V koliko mu je to uspelo na občinski, deželni in zvezni ravni (v sosvetu), smo ga povprašali v pogovoru.

Z bilčovskim županom v pokoju Hanzijem Ogrisem se je pogovarjala Heidi Stingler

mi je to dostikrat uspelo. Tako je danes v Bilčovsu vzdušje med obema narodnima skupinama dobro in ni ovire za nadaljnji dialog.

Naš tednik: Danes sta zastopana v občini tudi dva mandatarja EL. Kaj nasplošno mislite o samostojni kandidaturi koroških Slovencev?

H. Ogris: Kot Slovenec se lahko odločim, da zastopam interese narodne skupnosti v okviru samostojnega gibanja, ali pa se integriram v katerikoli stranko. Jaz osebno sem se odločil za drugo pot, ker sem mnenja, da je treba iskati zagovornike svojih interesov tudi pri večini. Šele z njeno pomočjo je možno uresničiti določene predstave in upravičene želje. O pomenu samostojne kandidature pa sem se spraševal pri zadnjih deželnozborskih volitvah in sem vsekakor mnenja, da je le-ta omogočila Haiderju doseči svoj cilj. Da pa v parlamentu zastopa mesto državnozbornega poslanca Smolle, je gotovo pozitivno, saj je tako uspelo o naših problemih informirati širšo javnost. To pa, čeravno se z vsebino Smollejevega delovanja ne morem vedno strinjati.

Naš tednik: Torej ste za konsekvntno zasledovanje ciljev s strani samostojno nastopajočih slovenskih politikov. Vi sami pa ste si izbrali pot političnih kompromisov, ki so neobhodno potrebni, če si kot Slovenec integriran v stranko.

H. Ogris: Prepričan sem, da je potrebno tako konsekvntno zasledovanje naših interesov, pa tudi pridobiti zagovornike le-teh v strankah. Navsezadnje prinese politika majhnih korakov več, kot pa korak, katerega nikoli nisi mogel storiti.

Naš tednik: Ostanimo še na občinski ravni. Vi kot župan ste dosledno dvojezični. Drugače to zgleda pri stranki SPÖ kot taki, ki v nobenem oziru ne kaže, da bi bila dvojezična.

H. Ogris: Teža vprašanja ne bom

komentiral, ker nisem predsednik stranke. S tem vprašanjem se morate že obrniti na odgovorne v stranki, na predsednika oziroma predsednico.

Naš tednik: Od leta 1970 pa do leta 1975 ste bili zastopani kot poslanec tudi v deželnem zboru. Kakšne možnosti ste imeli takrat delati v prid slovenske narodne skupnosti? Nekateri pojmujejo vaše poslanstvo v deželnem zboru kot zamujeno priložnost. Kako pa to gledate vi?

H. Ogris: Če danes nekateri trdijo, da se v deželnem zboru nikoli nisem zavzel za slovensko vprašanje, potem moram reči, da to ni resnica. Tako sem na primer v svojem prvem govoru v deželnem zboru dejal, da sem član SPÖ-frakcije v deželnem zboru in da izhajam iz slovenske narodne skupnosti in da se bom zaradi tega zavzemal tudi za manjšinska vprašanja. Zavzel sem se na primer za ustanovitev manjšinskega oddelka pri koroški deželni vladi; večkrat sem se izrekel proti preštevanju manjšine itd. Da pa je moje poslanstvo bilo morda dejansko zamujena priložnost brez podpore obeh osrednjih organizacij, tega niti ne izključujem. Moje delovanje v deželnem zboru bi bilo v obratnem primeru bistveno lažje.

Naš tednik: Kakšno razumevanje so kazali člani SPÖ v tem času za manjšinska vprašanja?

H. Ogris: Večjih tozadevnih ovir v frakciji nisem opazil, posebne podpore v tem vprašanju pa tudi ne.

Naš tednik: Pritrdili mi boste, če rečem, da Slovenci sami najbolje vedo, kaj je za narodno skupnost kot tako dobro. Zakaj mislite, da do danes v SPÖ ni bilo možno ustanoviti avtonomne delovne skupnosti Slovencev znotraj stranke?

H. Ogris: Že takrat, ko sem bil v deželnem zboru sva se s Tomijem Ogrisem zavzemala za ustanovitev take delovne skupnosti v stranki. K

zborovanju smo povabili nad 100 slovenskih članov stranke; 80 jih je prišlo, pa nam žal realizacija take delovne skupnosti ni uspela. Tudi danes mislim, da do realizacije tako hitro ne bo prišlo in da so to le pobožne želje. Upam, da bo ta korak v prihodnje lažje doseči.

Naš tednik: Haider je svoj čas naznanil, da bo poskrbel, da bo prišlo do spremembe volilnega reda, tako da bi imeli tudi Slovenci možnost svojega zastopstva v deželnem zboru.

H. Ogris: Načelno seveda pozdravljam ta predlog, vendar pri tej Haiderjevi obljubi nisem preveč optimističen. Haiderjeve obljube, izjave in poskusi cepljenja Slovencev so stvari, ki Slovincem ne vlivajo zaupanja v deželnega glavarja. Sicer smo od Haiderja že slišali vrsto lepih obljub, na dejstva pa še vedno čakamo.

Naš tednik: Razsodba ustavnega sodišča glede veljavnostnega območja manjšinskošolskega zakona bo imela po Haiderjevih izjavah za slovensko narodno skupnost tudi negativne posledice. Kako ocenjujete situacijo ob tem spoznanju?

H. Ogris: Osebno mislim, da bo prišlo, kot je načrtovano, do ustanovitve trgovske akademije. Kar se pa tiče ugotavljanja znanja slovenščine otrok, ki se bodo vpisali v Celovcu na dvojezično ljudsko šolo, pa sem prepričan, da se SPÖ ne bo pustila vpreči v ta svobodnjaški voz. Saj je to zares absurdna zamisel!

Naš tednik: Kot član sosveta boste tudi v prihodnjih letih soodločali o manjšinskih vprašanjih na Koroškem. Na zadnji seji sosveta ste se tako kot vaši strankarski kolegi vzdržali glasovanja, ko se je odločalo, da bi sosvet pozval koroško deželno vlado in mesto Celovec, naj podpreta Mohorjevo ljudsko šolo. Zakaj to?

H. Ogris: Mohorjeva se je najprej borila za javno ljudsko šolo. Zdaj smo jo koroški Slovenci po razsodbi ustavnega sodišča dobili, pa najbrž to ni vsem po volji.

Naš tednik: Verjetno so vam za to znani tudi razlogi. Sprva je tako, da so tako učitelji kot tudi starši otrok prepričani, da je ta šolski sistem boljši od tistega na podeželju. Na drugi strani pa je tako, da vodstvo šole lahko samo odloča, kateri učitelji tu poučujejo.

H. Ogris: Ne morem reči, kateri sistem poučevanja je boljši. Če je sistem na Mohorjevi šoli boljši, potem naj bi se možnost uvedbe takega pouka preverila tudi za šole na podeželju. V primeru, da je boljši, naj ta pouk ne bi veljal samo za Celovec!

Naš tednik: Dejstvo je, da ste član ZSO. V sosvetu, kot član socialistične stranke, niste mogli podpreti sklepa svoje organizacije. Ali ni to za vas dilema?

H. Ogris: V sosvet sem bil imenovan kot član SPÖ. V zvezi s podporo Mohorjeve ljudske šole pa sem prepričan, da bi imel sklep sosveta večjo težo, če bi bil soglasno sprejet. Mnenja sem, da so večinski sklepi večkrat nezadovoljivi.

Naš tednik: Kakšne misli so vas spremljale in kakšne želje ste imeli, ko ste se pustili imenovati v sosvet?

H. Ogris: Prepričan sem bil, da bomo določena vprašanja na Dunaju obravnavali lažje in brez emocij, katera so na Koroškem vedno znova ovira pri konstruktivnem delu v zvezi z manjšinskim vprašanjem. Mogoče bomo v prihodnje z iskrenim prizadevanjem vseh članov sosveta uspeli najti znosno rešitev manjšinskih vprašanj.

Naš tednik: Zahvaljujem se vam za pogovor!

Občni zbor Mladega roda

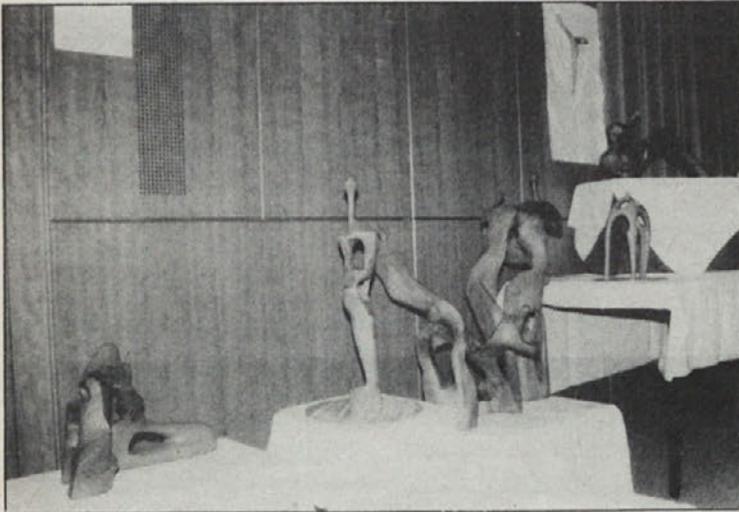
V ponedeljek je bil v Mladinskem domu občni zbor koroškega mladinskega lista Mladi rod. Nepogrešljivo čtivo in učni pripomoček je Mladi rod že skozi 39 let, možnost za mladino in literate, da objavljajo svoje stvaritve. Predsednik je bil in ostal prizadevni Tomaž Ogris, tajnik je Mirko Srienc, blagajniške posle pa vestno opravlja Hanzi Millonig. Preglednici računov sta potrdili korektnost poslovanja, potem pa so izvolili še nadzorni in upravni odbor.

Častni gostje, ki so prisostvo-

vali občnemu zboru, so društvu čestitali in podčrtali njegovo funkcijo izobraževanja in razvedrila: šolski inšpektor Ernst Weihs, vodja manjšinskega oddelka Franc Wiegele, predsednik NSKS Matevž Grilc in tajnik ZSO Marjan Sturm, ravnatelj R. Vošpernik.

Občnemu zboru pa je sledil še kulturno-zabavni del. Sonja Wakounig je brala svoje pesmi za otroke, znani karikaturist in urednik Cicibana Božo Kos in glasbenik Lado Jakša pa sta se predstavila s svojimi izvajanji.

H. Čertov razstavlja v Tinjah

Z obširno likovno razstavo se je minuli petek predstavil javnosti Hanzi Čertov, ki trenutno razstavlja v Tinjah. Osrednji motiv njegovega dela je človek. Z rezljanjem in oblikovanjem lesa je Hanzi Čertov, ki je samouk, našel zvrst umetniškega izražanja, in tako je nastala vrsta odličnih lesenih figur. Osrednja izpoved razstavljenih del v Tinjah so ljubezenski motivi. Najljubša skulptura Čertova pa je ženski akt, kateremu je dal ime „lamara“.

Ljubljansko lutkovno gledališče v Celovcu

Z „Radovednim slončkom“ je na Koroškem prejšnji teden gostovalo Ljubljansko lutkovno gledališče. Med drugim je s svojo predstavo navdušilo tudi otroke Mohorjeve ljudske šole in vrtca „Naš otrok“.

Pustolovščinam Radovednega slončka in kako mu je zrasel dolgi rilček, so otroci sledili z velikim zanimanjem.

Na sliki: Slonček se komaj reši pred požrešnim krokodilom.

Čestitamo

V Železni Kapli praznuje 55. rojstni dan gospa **Marija Terplak**. Slavljenci iskreno čestitamo!

50. jubilej praznuje v Vogrčah gospa **Pavla Miklavič**. Ob srečanju z Abrahamom ji iskreno čestitamo ter ji kličemo, še enkrat toliko let!

Pep in Tina Toplič iz Dobrle vasi obhajata 50-letnico skupnega življenja. Naše iskrene čestitke!

V Hodišah obhaja 60. jubilej gospod **Toni Aichholzer**. Številnim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Našega tednika.

50. obletnico življenja te dni praznuje v Goselni vasi gospa **Pavla Hudl**. Za osebni jubilej slavljenci iskreno čestitamo ter ji želimo še mnogo zdravih in srečnih let!

Društvo upokojencev Rož čestita svojima članoma **Primeju Klemenjaku** iz Šentožbalta ter **Nežiji Kleibner** iz Šentjakoba za osebna praznika.

Marica in Borut Sommereger se veselita rojstva druge hčerke — **Tamare**. Mladi zemljaniki želimo obilo sreče na življenjski poti, staršem pa veliko veselja!

Pred kratkim je srečal Abrahama **Cena Olip**, doma v Selah-Borovnici. Iskreno mu čestitamo in mu želimo še enkrat toliko let v zdravju in zadovoljstvu!

Prav tako v Selah praznuje **Neži Jug** 70. življenjski jubilej. Slavljenci iskreno čestitamo in ji želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let v krogu družine!

Naše iskrene čestitke veljajo srečnima staršema **Milki in Albertu Krajger-Merkač** ob rojstvu sina **Milana**. Malemu rojaku želimo veliko sreče na življenjski poti!

V Rutah ob Baškem jezeru praznuje te dni 87. življenjski jubilej gospa **Ludmilla Oschgan**. Za osebni praznik želimo slavljenci še mnogo zadovoljnih, zdravih in blagoslovljenih let!

75. osebni praznik obhaja gospa **Neži Olip**, pd. Vrtnikova, iz Sel. Ob tem jubileju ji iskreno čestitamo in želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let!

Te dni bo srečal Abrahama **Slavko Mlinar**, pd. Rešov Slavko na Blatu pri Pliberku. Vsestransko priljubljenemu slavljencu želimo še mnogo srečnih, zadovoljnih in še posebej zdravih let! To mu želijo tudi sestra Angela ter Hela in Štefan z družinama. Čestitkam se pridružujeta še Robert in Albert.

Te dni je praznoval svojo okroglo obletnico **Janez Hribernik**, p. d. Boštjan z Radiš. Vsi njegovi mu želijo vse najboljše, prav posebno pa zdravja. Še na mnoga leta.

Zanimiva predavanja o varstvu okolja v Šmihelu

Že leta prireja KPD v Šmihelu v času zimskih mesecev različna predavanja na teme, ki so v danem trenutku najbolj aktualne.

Za letošnje leto si je društvo izbralo zelo aktualno tematiko, in sicer „Varstvo okolja“.

V okviru tridelnih predavanj sta referentki mag. Dotter in mag. Jobst na prvem predavanju, v ponedeljek, 15. jan., govorili o pralnih praških in čistilih. Svarili sta pred pretirano uporabo koncentriranih pralnih praškov in drugih čistil, ki vse bolj zastrupljajo talno vodo. Nakazali sta tudi možnosti čiščenja z naravnimi sredstvi, kot so milo, kis, špirit ipd.

Na drugem predavanju, v ponedeljek, 22. jan., je referentka mag. Jobst obravnavala pereče vprašanje odpadkov, njihovo preprečevanje in pravilno nakupovanje. Opozorila je na probleme, ki nastajajo z vedno večjimi odpadki in z modernimi deponijami, ki veliko stanejo in se jih vsi

branijo. Zato se preprečevanje odpadkov začne že pri pravilnem nakupu in zavestni uporabi snovi, ki so ponovno uporabne.

Tretje predavanje, pod naslovom „prehrana“, pa bo prihodnji ponedeljek in bo gotovo še posebej zanimivo.

Zelo razveseljivo je, da se je minulih dveh predavanj udeležilo ogromno zainteresiranih poslušalcev, saj je bila šmihelska farna dvorana vsakič polno zasedena.

PLIBERK

KONCERT „PONIŽANI IN RAZŽALJENI“

Čas: sobota, 3. 2. 90, ob 19.30 uri

Kraj: Glavna šola Pliberk

Nastopa: MePZ „Rož“ iz Št. Jakoba v Rožu
Prireditelji: SPD „Edinost“ v Pliberku, MoPZ „Kralj Matjaž“ v Libučah, MePZ „Podjuna-Pliberk“

Dr. Walter Lukan predaval v Tinjah

Slovenci se formirajo kot politični narod

Minuli ponedeljek je v okviru cikla predavanj „Mi in naša zgodovina“ govoril univ. doc. dr. Walter Lukan v Tinjah na temo „Slovenska družba na Koroškem v zadnjih desetletjih pred razpadom Avstro-Ogrske.“ V zanimivem in informativnem referatu je Lukan obravnaval zgodovinsko dobo, ko so se Slovenci začeli vključevati v vseslovenski nacionalni prostor.

Prav v tem času, po taborskem gibanju, so se Slovenci začeli formirati kot politični narod. Medtem ko se sprva zanima za jezik le skupina izobražencev, se kmalu navrh širi nacionalna zavest — najprej kulturna, potem še politična. Pri procesu konstitucije naroda imajo socialne strukture važen pomen. Agrarne strukture izgubijo na pomenu, zato se uveljavlja meščanstvo in z njim liberalizem. V tej odločilni fazi pride do nove ofenzive nemškega nacionalizma, kar je jasno razvidno iz rezultatov ljudskih štetij.

Prav v tem času pride do ustanovitve slovenskega političnega društva „Trdnjava“, ki široko zajame gibanje za zedinjeno Slovenijo. Slovenski konservativni tabor, ki ima v rokah šolo in celotno upravo, složno sodeluje z nemškimi konservativci, s katerimi skupno nastopa proti liberalni vladi. Leta 1882 izhaja politični list Mir, katerega izdaja Einspieler, ki je leta 1897 kot prvi Slovenec zastopan v koroškem deželnem zboru. Leta 1907 pride do krivične porazdelitve volilnih okrajev, ki manjšini skoraj onemogoči mandat. Kljub temu je pri volitvah leta 1911 izvoljen v koroški deželni zbor Grafenauer. Prav v tem času pride do preganjanja politično zavodnih Slovencev.

Slovenska kmečka struktura na podeželju skoraj ni imela izobraženih ljudi, edina slo-

venska inteligenca so bili duhovniki, ki so usmerjali kulturno, gospodarsko in politično življenje. Meščanske strukture pa so v tem času imele izrazit nemški značaj. Slovenci, ki so se uveljavili v meščanskih strukturah, so se tam vedno spet asimilirali.

V času agrarne krize so Slovenci ustanovili kot prvi zadruženstvo na Koroškem.

Leta 1848 se profilira nemški liberalizem, katerega cilj je ohraniti gospostvo nad slovenskim narodom. Tako je nezaželena vsaka slovenska izobraževalna dejavnost.

V utrakvistični šoli, ki so jo ustanovili leta 1872, ima slovenski jezik le pomožno vlogo, namreč omogočiti prehod v nemški jezik.

1907 pride do splošne volilne pravice. Proces ponemčevanja v deželi pospešujejo še politične in ideološke razprtije pri Slovencih samih. Vse premalo pa se slovenska stranka zavzema tudi za slovenske učitelje. Propaganda nemškonacionalnih sil, da Nemci predstavljajo napredek, Slovenci pa da so konservativni, je uspešna.

Prihodnji ponedeljek bo v okviru tega cikla tretje predavanje na temo „Upanje in pričakovanje slovenske politike od leta 1918 do 1920“. Predaval bo univ. prof. dr. Peter Vodopivec iz Ljubljane.

Heidi Stingler

Nedelja stopa v sedmo desetletje Krepek medijski steber za slovenske vernike na Koroškem

Slovenski verski tednik krške škofije NEDELJA je stopil v sedmo desetletje v obširnejšem obsegu in z novo grafično podobo. Zanimivo je vedeti, kje je NEDELJA pred več kot šestdesetimi leti začela izhajati (nekaj časa v dobi nacistične strahovlade ni izhajala). To je bilo v Borljah v Ziljski dolini blizu Šmohorja. Danes v Borljah pri sveti maši ni več slišati slovenske besede, le nekaj nagrobnih spomenikov še priča o slovenski besedi. NEDELJA se je v šestdesetih letih izhajanja razvila v krepek medijski steber koroških slovenskih vernikov.

NEDELJO je začel urejevati Ivan Lučovnik, kateremu je ob začetku izdajanja, leta 1926, stalo ob strani pet znamenitih mož: prošt Valentin Limpl, prelat Valentin Podgorc, dekan Anton Benetek, župnik Štefan Singer in Franc Uranšek. Danes ob prehodu v sedmo desetletje pa uredništvo NEDELJE sestavljajo Jože Kopeinig, Hanzi Tomažič, Lojze Pušenjak, Marija Perne, Vinko Ošlak in Luka Scheinig.

NEDELJA odslej izhaja na šestnajstih straneh (prej dvanajst). Sprememba zunanje lica pa je, kot je zapisano v uvodnih besedah prve številke sedmega desetletja, „jubilejni dar vsem našim zvestim bralcem, pa tudi tistim, ki se bodo še priključili naši bralski skupnosti“. Novo pri Nedelji je tudi uvedba računalnikov, tako da Nedeljo pripravijo do faze tiska na samem uredništvu. Kot zatrjujejo uredniki in urednica Marija Perne, ki se je uredništvu pridružila na novo pred kratkem, je bil korak do obnovljene oblike Nedelje zelo lahek, saj so se bralci pri anketi, ki jo je izvedla Nedelja pred dvema letoma, izrekli za marsikatero spremembo. Želje, izražene v anketi so pri novi obliki in vsebinski zasnovi časopisa v veliki meri upoštevali.

Kaj vse bo nudila Nedelja svojim bralcem v bodoče, piše Hanzi Tomažič v predstavitvi Nedelje od začetkov (leta 1926) do danes in v pogledu v prihodnost. Več bo farnih poročil, saj si to bralci še posebej želijo. Nadalje: „Dogodki zadnjih tednov nam narekujejo, da naš pogled še bolj kot doslej usmerjamo v svet, zlasti k našim sosednjim državam, in še posebej v Slovenijo. Tudi to poročanje bo ob obnovljeni Nedelji okrepljeno. Več bo tudi prostora za napovedovanje prireditev in spremljanje drugih medijev. Precej spremenjeno bo tudi zunanje lice Nedelje. Glede zadnje samo to: precej spominja na pred kratkim obnovljeno naslovno stran Kärntner Kirchenzeitung. Jože Kopeinig, glavni urednik

Nedelje, ki je to delo prevzel po smrti urednika Jožeta Vošnjaka, pospremi „mladostno Nedeljo“ na novo pot z naslednjimi besedami: „Na okopih časa in na ozrah idejnih preobratov želi Nedelja tudi v prihodnje spremljati slovenske rojakinje in rojake na Koroškem in po svetu ter jih spodbujati ali tudi izzivati k dialogu, ki vključuje Boga in človeka, probleme posameznika in družbe, naše narodne skupnosti ter vse naše človeške družine.“ O namenu cerkvenega verskega tiska pa je Jože Kopeinig prepričan, da „Nedelja“ ni mogla in tudi danes ne more biti aktualna v smislu poročanja „jahajočih se“ dnevnih novic. Verjetno je naloga cerkvenega glasila, da nakazuje neko alternativno aktualnost, ki ni hlantanje po senzacijah, temveč predvsem doje-manje življenja in družbenih dogodkov ter prizadevne odgovornosti in odgovorne prizadetosti za vse, kar se dogaja neposredno okoli nas in v širšem svetu.

Urednikom slovenskega verskega tednika krške škofije in jubilatki „Nedelji“ želi uspešen korak v sedmo desetletje tudi uredništvo Našega tednika; ob teh željah izraža tudi upanje, da bo sodelovanje tudi v bodoče tako dobro, kot je bilo doslej. Zares, iskrene čestitke!
Vincenc Gotthardt

Z „Zdravljico“ se je začelo v sredo, 17. prosinca, veliko volilno zborovanje Združene slovenske opozicije — DEMOSa (Demokratske opozicije Slovenije) v Cankarjevem domu. Velika dvorana je bila polna in, pred televizorji v predverjih, kamor so prenašali potek zborovanja, se je kar trlo ljudi.

VOLILNI ZBOR DEMOS-a V CANKARJEVEM DOMU

Večtisočglava množica

zahteva politično in gospodarsko suverenost republike Slovenije

Geslo zborovanja je bilo „Prihodnost Slovenije“ in kot najbolj odmevne in jasne so bile postavljene sledeče zahteve: suverenost in neodvisnost Slovenije, črtanje besede „socialistična“ iz njenega naziva, vrnitev slovenske zastave iz leta 1848 (torej brez zvezde), in lasten denar, lastna vojska in lastna ustava.

Govorniki, ki so te zahteve postavili in jih utemeljili, so prišli iz vrst strank oz. zvez, ki so združene v DEMOSu. To so Slovenska demokratska zveza, Socialdemokratska zveza Slovenije, Slovenski krščanski demokrati, Slovenska kmečka zveza in Zeleni Slovenije.

Predsednik DEMOS-a in njegov kandidat za predsednika Slovenije, dr. Jože Pučnik je med zahtevami opozicije naštel posebej odpravo politične policije, neodvisnost sodišč, nevtralno policijo, da o suvereni Sloveniji (v konfederaciji z Jugoslavijo), pravni državi in večstrankarskem sistemu ne govorimo. Odločno je zahteval, naj brez revanšizma in maščevanja preiščejo preteklost zgodovinarji, ker DEMOS noče obračunavanja. Ni dvoma, da bo DEMOS zmagal in po volitvah bo treba skupno delati za dobrobit slovenskega naroda.

Prisrčno rokovanje kandidata za predsednika Slovenije, dr. Jožeta Pučnika, in drž.-zbor. poslanca Karla Smolleja.

Predsednik Slovenske demokratske zveze dr. Hubert Požarnik je izrecno zahteval suverenost, samostojnost in neodvisnost Slovenije, da je treba zagotoviti vse pogoje za obstoj in čim plodnejši razvoj Slovencev. Ivan Oman, predsednik Slovenske kmečke zveze, je zaklical v dvorano, da DEMOS na volitvah nastopa zato, da „bomo zmagali in sami odločali o pri-

Kandidati DEMOS za predsednika in predsedstvo Slovenije (z leve): dr. Jože Pučnik, dr. Dimitrij Rupel (SDZ), Ivan Oman (SKZ), dr. Dušan Plut (Zeleni) in Franc Miklavčič (krščanski demokrati)

hodnosti Slovenije,“ ki hoče biti normalna evropska država, brez celovečernih sej in drugih cirkusov. Oman je zahteval uvedbo prve slovenske zastave, ki jo je že „kralj Aleksander prepovedal“. Zastopnik socialdemokratov Matjaž Šinkovec je izjavil, da se bo DEMOS zavzemal za družbo socialnega blagostanja in pravičnosti in da bo zmagal „brez revolverjev in dr-

žavlanske vojne“, Lojze Peterle, šef krščanskih demokratov, pa je postavil predvsem odgovornost v središče svojih misli in je potrdil, da je njegova stranka za spravo, „a ne bomo se sprizajznil s posledicami sprevržene oblasti“. Zeleni Slovenije pa se bojo po besedah predsednika dr. Dušana Pluta zavzemali za ukinitve JE Krško in rudnika urana Žirovski vrh, čiste vode in zdravo okolje.

Zbor so pozdravili visoki predstavniki iz zamejstva in Avstrije in Italije: minister dr. Erhard Busek, drž. posl. Karel Smolle, dež. posl. Bojan Brezigar in tajnik furlanskih krščanskih demokratov Longo. Busek je dejal, da dobremu sosedu ni vseeno, kaj se v njegovih soseski dogaja in je leti 1989 in 1990 omenil kot sila važni za razvoj Evrope: lani se je od Baltika do Balkana zrušila mora diktatorskih režimov, letos pa bojo v številnih teh državah, tudi v Sloveniji, prvič po dolgih letih svobodne volitve.

Karl Smolle je pozdravil demokratični razvoj v Sloveniji ter krepitev samostojnosti in odločanja o lastni usodi. Pozval je DEMOS, naj ne zanemarija Slovencev zunaj meja Slovenije, kajti „nas družita skupna usoda in kultura“. Poslanec Brezigar je dejal, da matična

Slovenija tudi v prihodnje ne more odstopiti od podpore zamejskim Slovencev, vendar jih v bodoče naj ne obravnava po ideološkem ključu.

V nizu referatov, ki so sledili, je bila predstavljena paleta zahtev predlogov DEMOSa. Tine Hribar je jasno zahteval, da v Sloveniji more in sme veljati edinole slovenska ustava, iz katere je treba črtati besede socialistična. Slovenija naj bo samo Republika. Dr. Rajko Pirnat je program strnil v dve besedi: gospodarska in politična suverenost: lasten denar in lastna vojska. Z Jugoslavijo pa, če sploh, naj obstaja le ohlapna konfederacija brez spreminjanja meja. Rudi Šeligo, predsednik Društva slovenskih pisateljev (ki so orali ledino razprave o suvereni Sloveniji), pa je med drugim zahteval, naj končno pade kriminaliziranje uvoza slovenske besede v državo. Franc Zagožen je zahteval agrarno reformo: kmetom naj se vrne odvzeta zemlja; in Franc Miklavčič je ugotovil, da so krščanski demokrati bili „dežurni krivci partije“. Na zboru je bila prebrana tudi deklaracija o slovenski samoodločbi in napovedano, da bojo razvili tako SLOVENSKO ZASTAVO kot leta 1848: brez zvezde.

Besedilo in slike: wafra

Napredovanje demokratizacije in suverenosti v Slovenije je neustavljivo

Študentje v Sloveniji so se odločno in zavzeto vpregli v delo za demokratizacijo družbe, osamosvojitve Slovenije in lastnih stanovskih struktur. Predvsem se zavzemajo za finančno in politično neodvisno univerzo, kar javnosti naznajo tudi z velikim transparentom na pročelju filozofske fakultete na Aškerčevi cesti.

Politično neodvisne in kot stanovsko zastopstvo priznane študentske organizacije v socialistični Jugoslaviji oz. Sloveniji ni, študenti so združeni v Univerzitetni konferenci Zveze socialistične mladine (UK ZSMS). Ta Univerzitetna konferenca mladine se je v preteklosti razvila v telo, ki je sprožilo številne diskusijske pobude, med drugim tudi tako aktualni razpravi kot oni o odcepitvi Slovenije in o splavu.

Študentje so v zelo kratkem času samo v Ljubljani nabrali nad 20.000 podpisov za odce-

pitev Slovenije in sedaj zelo konkretno pripravljajo osamosvojitve Univerzitetne konference ZSMS in njeno preimenovanje in spremembo v Študentsko zvezo Slovenije. S tem bo t. i. družbenopolitična sprememba Slovenije postopoma zajela vse družbene sloje in poklicne strukture. Novinarji pripravljajo bistvene spremembe na organizacijski ravni, pa tudi zamisel neodvisnih sindikatov vse bolj dobiva prijemljive organizatorične oblike. V tej zvezi je gotovo zanimiva vest, da Ljubljanski dnevnik, ki ga je do nedavnega izdajala bivša „Socialistična zveza delovnega ljudstva“, sedaj izhaja s pripisom „NEODVISNI“. Kot smo izvedeli iz vrst tam zaposlenih kolegov, bodo odslej sami odločali o glavnem uredniku lista, ki je bil doslej vselej član ZK (Zveze komunistov).

-wafra-

Zagonetna volilna aritmetika slovenska

Prvič po dolgi desetletjih bojo v Sloveniji letos vigredi demokratične volitve, s katerimi bo dokončno vzpostavljena parlamentarna demokracija.

Volilni red za te volitve je bil postavljen na podlagi sedanje veljavne državne ustave, ki temelji na Kardeljevi politični dogmi „samoupravljanje“, katere najbolj vidna posebnost je ta, da je celo za pravnike težko dojemljiva. Zato smo prosili doc. mag. Matevža Krivca, profesorja na Višji upravni šoli v Ljubljani, naj nam raztolmači volilni zakon, po katerem bojo v Sloveniji 8., 12. in 22. aprila 1990 volili.

NT: Posebnost aprilskih volitev ni samo poseben volilni red oz. predpisi, ampak tudi ureditev slovenskega parlamenta, skupščine. Ali bi to ureditev razložili?

Mag. Krivic: V Jugoslaviji smo do leta 1953, ko je bilo uvedeno samoupravljanje v gospodarstvu, imeli klasično ureditev v parlamentih in občinskih odborih: namreč enodomno. Dvodomna je bila — kot tudi še danes — le zvezna skupščina.

Vse republiške in občinske skupščine v Jugoslaviji so doselej po zvezni ustavi bile sestavljene enako: namreč iz treh (3) zborov (= domov). To so Zbor združenega dela, Zbor občin, tretji je Družbenopolitični zbor. Vsak zbor ima po 80 delegatov (= poslancev), ki pa za svoje delo niso plačani.

V zbor združenega dela volijo vsi, ki so zaposleni v gospodarstvu, razen penzionistov in nezaposlenih.

NT: Kaj je naloga tega zbora oz. čemu sploh služi?

Mag. Krivic: Ta zbor je popoln anahronizem samoupravnega sistema, ki pa je bil z Markovičevimi zakoni o podjetjih ukinjen. Danes nimamo več samoupravnih organov, ampak samo še podjetja. To pomeni, da tudi tozgov, pozgov, sozgov, sisov in ne vem še česa ni več. Ta zbor je torej neličen, ker temelji na že ukinjenem samoupravljanju. Ni pa bil samoupravni sistem hkrati z uvedbo Markovičevih zakonov črtan iz zvezne ustave, tako da je Markovičev sistem v bistvu neustaven.

Slovenska skupščina zato predlaga, da črtamo iz ustave samoupravljanje in da z dodatno spremembo te ustave spremenimo tudi strukture vseh skupščin, kar pomeni, da republike uredijo republiške in občinske skupščine po lastnih predstavah. To bi pomenilo, da bi Zbor združenega dela povsod ukinili.

Problem za Slovenijo pa je ta, da moramo izvesti volitve — in sicer na podlagi veljavne ustave. In če bi lani, jeseni, ko smo sprejemali ustavne spremembe, ne bili vezani tudi na zvezno ustavo, bi Zbor združenega dela že zletel ven.

Zmeda pa bi bila popolna, če bi zvezna skupščina pred aprilskimi volitvami spremenila zvezno ustavo in iz nje črtala Zbor združenega dela... 2. zbor je Zbor občin, na občinski ravni pa je zbor Krajevnih skupnosti (KS). To je napačen nadomestek nekdanje klasične poslanske zbornice kot predstavništva vseh državljanov. Do letos so vsi zbori bili voljeni posredno in doslej je v Zboru občin vsaka občina imela 1 poslanca, ki pa ni bil voljen neposredno, ampak po zelo zapletenem procesu (op. pisca: naj nam bralci oprostijo, da tega postopka ne bomo razložili, kajti s tem bi bili ob ves razpoložljiv prostor).

Sedaj, pri volitvah aprila, bojo volitve neposredne in za Zbor občin ne velja več norma 1 občina — 1 glas, ampak se do neke mere upošteva število občanov pri dodelitvi mandatov.

Tretji (3) zbor pa je Družbenopolitični zbor. V tem zboru bojo strankarske liste, kar pomeni, da bo identifikacija kandidatov jasna in ne kot v ostalih dveh zbora, kjer za imenom kandidata ne bo navedena tudi stranka,

za katero nastopa. To je pa Komunistična dediščina.

NT: To torej pomeni, da formalni pogoji za volitve v posamezne zbere niso enaki. Je še kaj podobnih specialitet v volilnem zakonu? Kako pa je s sistemi?

Mag. Krivic: Opozicija je s svojimi predstavniki, ki so bili vključeni v priprave za volilni zakon (sprejet 27. 12. 1989 — in takoj veljaven), dosegla, da je bil za volitve v Zbor občin uveden dvokrožni francoski sistem, ki v primeru, da nobeden od kandidatov ni dosegel zadostnega števila glasov, prvima dvema da možnost izvolitve v drugem krogu.

V družbenopolitičnem zboru velja proporcionalen sistem kot pri vas v Avstriji, a ne čisto, ker poleg strankarskih list lahko kandidirajo tudi individualni posamični kandidati. V Zboru združenega dela pa velja večinski sistem po angleškem vzoru, kjer zadošča za izvolitev relativna večina.

NT: Zakaj taka zmešnjava sistemov?

Mag. Krivic: Mi se šele tako rekoč navajamo na parlamentarni volilni način in te prve volitve so za nas, tako smo tudi razmišljali, tudi možnost preizkušnje raznih sistemov.

NT: Ali boste v novi ustavi spremenili sestav parlamenta?

Mag. Krivic: Seveda. Zbor združenega dela bo odletel, če pa bo slovenska skupščina enoali dvodomna, pa bomo videli.

NT: Kdaj so volitve in kam bodo kdaj volili?

Mag. Krivic: 8. aprila 1990 bojo volitve v Zbor občin in Družbenopolitični zbor republiške skupščine in v predsedstvo Slovenije.

12. aprila 1990 bojo volitve v občinski in republiški Zbor združenega dela.

22. aprila 1990 pa bo 2. krog volitev za Zbor občin in za predsednika predsedstva Slovenije in volitve v ostala dva zbora občinskih skupščin.

Opozicija je bila zaradi koncentracije volitev za to, da občinske volitve potekajo šele junija ali jeseni. To ni bilo sprejeto. Bi pa bilo dražje, ker bi bil potreben ponoven postopek.

NT: Gospod Krivic, hvala za obrazložitev.

Franc Wakounig

Jugoslovanska komunistična stranka se je sesula

Najkasneje v noči od ponedeljka na torek, torej od 22. do 23. januarja 1990 je prenehala obstajati „skupna“ jugoslovanska komunistična partija. Razpadla je na svojem 14. kongresu, ki je bil zaradi znanih okoliščin izreden; vendar tudi to ni pripeljalo Zveze komunistov Jugoslavije do skupnih stališč. Še huje se je zgodilo: slovenski komunisti so s svojimi predlogi o demokraciji in regionalizaciji strank ter ukinitvi političnih členov v ustavi doživeli popoln brodolom; sprejet je bil edino predlog o sestopu stranke z oblasti. Slovenski komunisti so tokrat ostali trdni in niso odstopili od stališč, s katerimi so šli v Beograd. Običajno je na kongresu sledilo „uskaljevanje stališč“, kar pomeni do kompromisnih in kompromisarskih rešitev, s katerimi se baza ni strinjala. Tokrat pa so ostali trdni in spoznati so morali, da zanje v tej stranki ni več prostora in ne mesta. Je pa bilo za slovenske komuniste tako vedenje na škandaloznem 14.

kongresu v Beogradu (bil je prekinjen za nedoločen čas) z ozirom na volitve in obstoj sploh edino možno. Če bi klonili, bi med ljudstvom izgubili še zadnji kanček zaupanja in spoštovanja. Tako pa bo Zveza slovenskih komunistov, ki se menda želi celo preimenovati, lahko dostojno sodelovala na pomladanskih volitvah, kjer bo slovenski narod sam odločal (brez več kot 40-letnega jarma komunistov) o sestavi svojega parlamenta in o svojih zastopnikih v njem.

Za 2. februar (na svečnico) je sklican poseben kongres slovenskih komunistov. Na njem so bodo menda preimenovali in dokončno potrdili svojo odcepitev od Beograda. Menda!

Samo še to: Po Titovi smrti (letos bo minilo deset let) so se komunisti zaklinjali, da ne bodo zapustili njegove poti. Danes pa je Titova stranka že v razsulu!

Wafra

Bralci nezadovoljni s slovenskim časopisjem na Koroškem

Ta in podobne ugotovitve so rezultat ankete o slovenskih časopisih, ki jo je izvedel Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju. Rezultate, ki so dokaj zanimivi, smo objavili v zadnji številki PUNT-a, v petek, 19. 1., pa smo se o izidu ankete pogovarjali v Klubu s Silvom Kumrom, glavnim urednikom Našega tednika, in Ivanom Lukanom, glavnim urednikom Slovenskega vestnika.

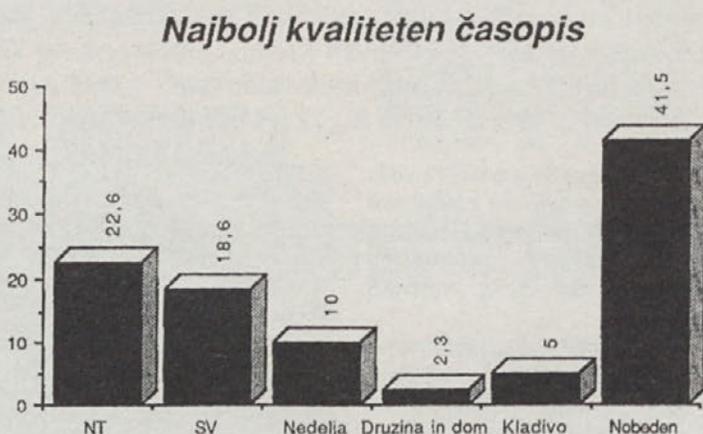
Povod za to povpraševanje je bil ta: KSSŠ/D si že nekaj časa prizadeva najti možnost za združitev obeh osrednjih organizacij ne glede na ideološke razlike. Pred približno poldrugim letom je bila v Klubu diskusija s predstavnikoma KKZ in SPZ o možnosti združitve kulturnih organizacij. Tudi NSKS in ZSO smo že večkrat predlagali, naj končno začnejo s postopno združitvijo. A doslej so vsi ti predlogi naleteli na gluha ušesa.

Zato smo mnenja, da bi bil lahko prvi korak k enotni politični organizaciji ta, da bi NT in SV nadomestil skupen, neodvisen časopis.

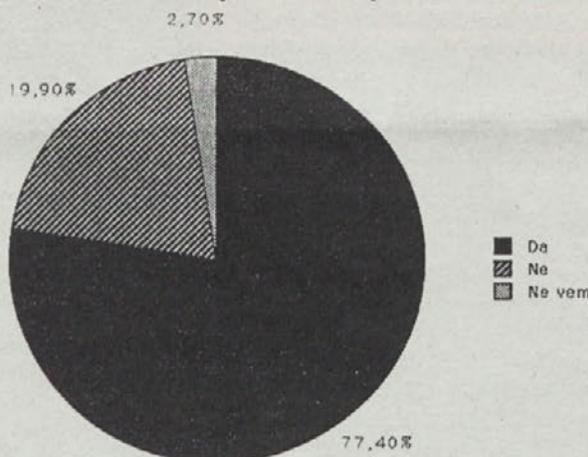
Tako smo izdelali vprašalne pole, s katerimi smo vprašali, katere časopise anketiranci berejo, kateri je najbolj kakovosten, zanimalo nas je, ali so za skupen časopis, za slovenski dnevnik, spraševali pa smo navsezadnje tudi po tem, koliko anketiranci poslušajo slovenske oddaje na radiu oz. gledajo slovensko oddajo na televiziji.

Zbrali smo 221 izpolnjenih listov iz 18 občin. 94 %

Najbolj kakovosten časopis

Ali naj »Naš tednik« in »Slovenski vestnik« nadomesti skupen časopis?

povprašanih je odgovorilo, da bere NT, 79,6 % SV, 67,4 % Nedeljo, 40,3 % Družino in dom, 38 % Kladivo in 29,4 % druge. Razdeljeno po starosti nagovori NT vse starostne skupine približno enako, SV in Kladivo berejo predvsem mlajši bralci, Nedeljo ter Družino in dom pa ravno ti manj.

To je pravzaprav zelo slab rezultat za Nedeljo, ki jo kljub temu, da ima največjo naklado, bere le 67,4 % vprašanih. Razen tega pa je vidna tendenca, da pri mladini upada zanimanje za verske liste.

Da starejši ljudje berejo manj SV (le 47,4 % anketirancev nad 60 let), pa je eden vzrokov gotovo tudi, da še ni

dolgo tega, ko ga je imela cerkev še uvrščenega med »pre-povedane knjige in časopise«.

Pri vprašanju, kateri časopis je najbolj kakovosten, je prav tako na prvem mestu NT, za njim SV, nato pa Nedelja, Kladivo in Družina in dom. Toda dosti razveseljiv ta rezultat tudi za NT ni, kajti nad 40 % vprašanih je odgovorila, da niso zadovoljni z nobenim od navedenih časopisov. To bi moral biti signal za to, da vendarle ne morejo biti vsi naročniki tako zadovoljni s časopisi, kot sta prepričana Kumer in Lukan.

Nadalje se je izreklo 77,4 % vprašanih za skupen časopis,

61,5 % pa za slovenski dnevnik.

Slovenske oddaje na radiu poslušajo 35,7 % anketirancev, slovensko oddajo na TV pa gleda 85,5 % anketirancev. Toda ta dva rezultata sta nekoliko vprašljiva, predvsem kar se tiče radija, ker se je vprašanje glasilo: »Ali poslušate redno slovenske oddaje na radiu?« Zato je gotovo manj vprašanih odgovorilo z »da«, kot jih v resnici poslušajo.

Kljub temu, da je bilo izpolnjenih le 221 pol, pa so tendence čisto jasne in se tudi pri večjem številu najbrž ne bi bistveno spremenile. V glavnem mislim tu na vprašanje o skupnem časopisu. Le-to je bilo tudi glavna tema pri diskusiji. Oba urednika, tako Kumer kot tudi Lukan, sta se načelno izrekla za skupen časopis. Le način, kako naj bi ga dosegli, je različen: Kumer pravi, da je treba najprej združiti NSKS in ZSO v eno osrednjo politično organizacijo (slovenski parlament), ki bi nato izdajala svoj časopis. Ta bi bil seveda strankarski. Lukan pa je mnenja, da združitev organizacij ni predpogoj za skupen časopis. V tem slučaju bi moral biti časopis pač res neodvisen od obeh organizacij.

Obstaja torej nevarnost, da vsa prizadevanja za skupen časopis spodletijo zaradi nesoglasja med glavnima urednikoma ter da tako vsi predlogi utonejo v pozabo. Da pa se to ne bi zgodilo, predlaga KSSŠ/D, da se takoj ustanovi komisija, ki bi preučila resnične možnosti za skupen časopis in za slovenski dnevnik. Kajti dejstvo je, da si Slovenci v bodoče ne bomo mogli več privoščiti luksusa dveh političnih organizacij, niti politično, niti finančno, pa naj so ideološke razprtije še tako velike. Zato je skrajni čas, da končno začnemo s konkretnim pogajanjem za združitev.

Jozi Wutte

Letošnjo Tischlerjevo nagrado je prejel dr. Erik Prunč.

Zmagovalki govorniškega natečaja Martini Habernik sta dr. Vospernik in dr. Grilc predala priznanje.

V slovesnem vzdušju sta v torek, 23. januarja, predala dr. Matevž Grilc v imenu NSKS in dr. Janko Zerzer za KKZ univ. prof. dr. Eriku Prunču enajsto Tischlerjevo nagrado in tako izrazila priznanje slavljencevemu delovanju v preteklosti in sedanjosti za koroške Slovence. Slovesnosti so se udeležili tudi številni Tischlerjevi nagrajenci, nadalje zastopnik škofa kancler Mihael Krištof, generalni konzul SFRJ Borut Miklavčič, zastopnika Kluba koroških Slovencev v Ljubljani dr. Grafenauer in Stane Uršič, ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Vospernik in drugi.

Prvič v zgodovini Tischlerjeve nagrade so bila podeljena tudi priznanja vsem, ki so sodelovali na govorniškem natečaju, ki ga razpisuje Slovenska gimnazija na pobudo NSKS in KKZ.

Prva zmagovalka natečaja je Martina Habernik s temo „Slovenščina — jezik za vsakdanjo rabo“, v katerem je razvila optimistično misel, da slovenščina človeku pomaga, koristi in dviga njegovo rast. Drugo in tretje mesto sta zasedla Bojan in Darko Wakounig. Priznanja so predali dr. Grilc, dr. Zerzer in dr. Vospernik.

Slavnostni govornik dr. Zerzer je orisal slavljencev lik. Dr. Prunč je soustanovitelj revije Mladje in odra Mladje; bil je predsednik KKZ in v času svojega mandata poskrbel za normalizacijo stikov s Slovenijo in za

„Tu moramo najti vasi“

11. Tischlerjeva nagrada dr. Eriku Prunču

Šopek rož in iskrene čestitke za nagrajenca dr. Erika Prunča.

Za glasbeni okvir proslave je poskrbel mladinski zbor iz Škocljana — vodi ga Helka Mlinar.

profesionalizacijo dela; je eden začetnikov Koroških kulturnih dnevov; na strokovnem področju pa se je kot slavist posvetil teme-

litemu študiju Urbana Jarnika in inventarizaciji slovenskih koroških narečij; sedaj pa vodi Institut za prevajalce v Gradcu.

Dr. Prunč se je zelo osebno spominjal dr. Joška Tischlerja (fiksna točka) in potem nizal spomine na mladost in svojo rast. Dejal je, da sanjarjenje ne bo pomagalo oz. obrodilo sadov, ampak da je potrebno postaviti ognjišče tam, kjer živimo; odpreti se moramo tudi izzivom časa, potrebam in duhovnim gibanjem ter delati tam, kjer smo.

Škocijanski Moški zbor, pod vodstvom Franca Starca, in mladinski zbor, pod taktirko Helke Mlinar, sta prinesla šopek pesmi slavljencevega rojstnega kraja, kjer je postal že kar tujec med tujimi v tujini.

Dr. Prunču za nagrado čestita tudi uredništvo Našega tednika.

Franc Wakounig

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 26. januarja
Narodopisna oddaja (dr.
A. Feinig).

SOBOTA, 27. jan.
Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.

NEDELJA, 28. jan.
6.30—7.00 Dobro jutro
na Koroškem (glasb.
oddaja). Duhovna misel
(žpk. Mirko Isop). —
18.10—18.30 Dogodki in
odmevi.

PONED., 29. januarja
Podelitev XI. Tischlerje-
ve nagrade —
reportaža.

TOREK, 30. januarja
Partnerski magazin.

SREDA, 31. januarja
Glasbena sredo.

ČETRTEK, 1. febr.
Rož — Podjuna — Zilja.

V ponedeljek v radiu: 29. 1. 1990 — Podelitev XI. Tischlerjeve nagrade

Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza letos že enajstič podelijeta Tischlerjevo nagrado. Letos jo bo prejel univerzitetni profesor dr. Erich Prunč, od lani naprej vodja inštituta za prevajalstvo na graški univerzi. Dr. Prunč bo prejel Tischlerjevo nagrado kot priznanje za vsestranska prizadevanja na kulturnem in znanstvenem področju. Kot jezikoslovec je začel s temeljitim preučevanjem koroških narečij in je pripravil znanstveno izdajo pesniškega dela Urbana Jarnika.

NA TELEVIZIJI

28. januarja 1990, ob 13.30
predvidoma
z naslednjimi prispevki:

Maturantski ples

Podelitev Tischlerjeve nagrade
univ. prof. dr. Erichu Prunču

Obnova samostana v Dobrli vasi

„Trije angeli“ — premiera mla-
dinskega odra na Radišah

Otroški popoldan pri Joklu z no-
vimimi igrami

Karate-Železna Kapla

PRIREDITVE

Gimnazijski ples

maturantov Zvezne gimnazije
za Slovence v Celovcu

v petek, 26. 1. 1990, ob 20. uri
v Domu sindikatov

Igra plesna skupina **ŠOK**

1. nadstropje: DISCO

ŠMIHEL

KPD Šmihel
vabi na predavanje
„Prehrana“
Čas: v ponedeljek, 29. 1., ob 19.30
Kraj: farna dvorana v Šmihelu

ŠMARJETA V ROŽU

Veseloigra Carla Goldonija „LAŽNIVEC“
Čas: nedelja, 28. 1., ob 14.30
Kraj: farna dvorana v Šmarjeti v Rožu
Gostuje: igralska skupina SPD „Srce“ iz
Dobrole vasi
Prireditelj: Katoliška prosveta v Šmarjeti
v Rožu

CELOVEC

Kulturno društvo pri Joklnu
Čas: nedelja, 28. 1., ob 15.30
OTROŠKA DELAVNICA — Saša Kump
vodi izdelovanje lutk

Branje . . . Die guten Morde, die gibt es
nicht/Branje zoper smrtno kazen. (Pablo
Neruda) skupaj z Amnesty international
Čas: torek, 30. 1., ob 20. uri

SV. VIŠARJE

Žičnica na sv. Višarje vozi ob sobotah in
nedeljah od 10. do 13. ure in od 14. do
16. ure — ko bo zapadel sneg, pa dnevno!

V četrtek, 25. januarja, bo v Evrop-
ski hiši / Europahaus, Reitschulgasse 4
v Celovcu, ob 20. uri podijska
diskusija na temo **Jezik — meje /
Sprache — Grenzen**. Diskusijo bo
vodil dr. Reginald Vospernik, sodelo-
vali pa bodo nekateri koroški politiki,
ki so se odzvali na resolucijo o so-
sedstvu in novi jezikovni politiki, ki so
jo oktobra lani sprejeli katoliški
izobraženci iz regije Alpe-Jadran-Pa-
nonija v Šentjuriju ob Jezeru. Med
udeleženci bo tudi državnozbornski
poslanec Karel Smolle.

CELOVEC

PRAZNOVANJE SV. JANEZA BOSKA
Čas: petek, 2. 2.
Kraj: Modestov dom
Spored:
18.00 sv. maša;
19.00 bife (za vse);
20.00 veseloigra „Lažnivec“
Vabimo vas k skupnemu praznovanju!

ŠMIHEL

Premiera lutkovne igre „DOMOVINA“
(Krystina Milobedska)
Čas: nedelja, 4. 2., ob 11. uri
Kraj: farna dvorana v Šmihelu
Nastopa lutkovna skupina KPD Šmihel

SELE

POPOLDAN PETJA, DOMAČIH VIŽ IN
PLESOV

Čas: nedelja, 28. 1., ob 14.30
Kraj: farna dvorana v Selah
Nastopajo: muzikanta Malejev Šiman in
Hanzi Ogris;
domača folklorna skupina — vodi Mira
Oraž;
otroška plesna skupina — vodi Tanja Mak;
zbor ljudskošolskih otrok — vodi Jožica
Mak.
Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah

ŠENTJAKOB

BIBLIČNI KROŽEK: EVANGELIJ PO
MATEJU

Pričetek: v torek, 30. 1., ob 19.30 (štiri-
najstidnevno)
Kraj: župnišče Pečnica
Prireditelj: Katoliška prosveta v Šent-
jakobu

ŠENTPRIMOŽ

Ponovitev satirične komedije
„SAMOMORILEC“

Čas: v soboto, 27. 1., ob 20. uri
v nedeljo, 28. 1., ob 19. uri
Kraj: Kulturni dom „Danica“ v
Šentprimožu
Prireditelj: SPD „Danica“ v Šentprimožu.

**KATOLIŠKI DOM
PROSVETE
V TINJAH**

vabi na predavanja

**MI IN NAŠA
ZGODOVINA**

v poned., 29. 1., ob 19.30 uri
— predavanje **Upanje in
pričakovanje slovenske poli-
tike od 1918 do 1920**

Težišča: Slovenija v Jugosla-
viji — narodnost in državnost.
— Zakaj za Avstrijo, zakaj za
Jugoslavijo? — „Abwehr-
kampf“ in „Volksabstimmung“
— trhla stebra koroškega
deželnega patriotizma.

Predavatelj: univ. prof. dr.
Peter Vodopivec, Ljubljana

Vodja vseh diskusij: dr. Jan-
ko Zerzer, Celovec

SODALITAS

Dom v
Tinjah

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

Od petka, 26. jan., od 18. ure do
nedelje, 28. jan., do 13. ure
Predavanje: **O POKLICANOSTI IN
POSŁANSTVU LAIKOV V CERKVI IN
SVETU**
Dokument bo predstavil: dr. Ivan
Štuhec

Od sobote, 27. jan., od 15. ure do
nedelje, 28. jan., do 13. ure
**DNEVI DUHOVNE OBNOVE ZA
ŽUPNIJSKE SVETE**, nem.
Voditelj: p. Josef Wonisch, Gurk

V soboto, 27. jan., ob 19.30
Predavanje: **POLITIKA BREZ MO-
RALE**, nem.
Predavatelj: univ. prof. dr. Valentin
Zsifkovits

V ponedeljek, 29. jan., ob 19.30
iz serije MI IN NAŠA ZGODOVINA:
Predavanje: **UPANJE IN
PRIČAKOVANJE SLOVENSKE PO-
LITIKE OD 1918 DO 1920**
Predavatelj: univ. prof. dr. Peter Vo-
dopivec

V soboto, 3. febr., ob 19.30
Predavanje: **MISTIKA IN POLITIKA**,
ob primeru Katarine Sienske, nem.
Predavateljica: prof. dr. Hanna-Bar-
bara Gerl

V nedeljo, 4. febr., od 15. do 18.
ure
ŽENE V CERKVI?, nem.
Predavateljica: prof. dr. Hanna-Bar-
bara Gerl

Od ponedeljka, 5. febr., od 9. ure
do nedelje, 11. febr., do 13. ure
SLIKANJE IKON
Voditeljica: Anica Vrečar

V četrtek, 8. febr., ob 19.30
Predavanje: **TAKO ŽIVITI, DA SE
SVET SPREMENI**, nem.
Predavatelj: univ. prof. dr. Tomislav
Ivančić, Zagreb

Od nedelje, 11. febr., od 18. ure do
srede, 14. febr., do 14. ure
Duhovna obnova za študentke in
študente:
**KRŠČANSTVO KOT IZZIV ZA
MOJE ŽIVLJENJE**
Vodi: žpk. mag. Pepej Marketz

V torek, 13. febr., ob 18. uri
SLOVENSČINA ZA ZAČETNIKE,
I. del
Voditelj: dir. Mirko Srienč

KKZ v Celovcu vabi na lutkovno
predstavo skupine NARCIS iz Prage
KAJ LUTKE ZNAJO . . .

Kraj: Ljudska šola Mohorjeve
Čas: 29. 1., ob 10.30
Soprireditelja: Otroški vrtec „Naš
otrok“ in LŠ Mohorjeve
Kraj: družstvena soba SPD „Edinost“
v Škofičah
Čas: 29. 1., ob 15. uri
Soprireditelj: Otroški vrtec Škofiče
Kraj: Kulturni dom na Radišah
Čas: 30. 1., ob 15. uri
Soprireditelj: otroška in mladinska
skupina SPD „Radiše“

BREZ SNEGA IN MOHORJEVIH KNJIG NI ZIME!

Na sneg še vsi čakamo,
Mohorjeve knjige pa so že
na voljo!

Pri Vašem poverjeniku,
župniku in / ali kulturnem
društvu.

Ali v Mohorjevi knjigarni
v Celovcu
(tel.: 04 63 / 56 5 15-17).

Letošnji knjižni dar:

- Koledar DSM za l. 1990, šil. 95,—
- L. Detela: Stiska in sijaj slovenskega kneza (roman o Karantaniji), šil. 125,—
- P. Fister: Arhitektura Zilje, Roža in Podjune (mnogo slik, risb, fotografij), šil. 195,—
- Katarina Emmerich: Življenje in trpljenje Jezusa Kristusa, 2. del, šil. 125,—
- MePZ „Podjuna“: NAŠA PESEM (kasete), šil. 125,—
- H. D. Haidle: Moj pastir / Er ist mein Hirte (slikanica), šil. 115,—

PS: In ne pozabite nove slovenske ljudske modrosti:
„ČE NE BOMO BRALI, NAS BO POBRALO!“

EXPORT — IMPORT PODJETJE v Celovcu išče:

- samostojnega komercialista s prakso za pridobivanje, sklepanje in obdelavo uvoznih in izvoznih poslov. Znanje obeh deželnih jezikov in angleščine, komunikativnost ter zanimanje za delo v zunanji trgovini so predpogoj. Z razpisanim delovnim mestom so povezana občasna potovanja po Avstriji in inozemstvu.
- referenta / referentko za administrativno obdelovanje poslov v zunanji trgovini; praksa v pisarni in znanje obeh deželnih jezikov obvezno. Znanje angleščine ali drugih jezikov zaželeno.

Interesenti naj se pismeno javijo na:
INTRADE Produktions- u. Handelsges. m. b. H.
Paradeisergasse 9/II
9020 Klagenfurt / Celovec

FENSTER- und TÜRENZENTRUM

FRANZ HASCHEJ

Kreuzbergweg 4, 9141 EBERNDORF/DOBRLA VAS
tel.: (0 42 36) 28 20, avtotelefon (06 63) 47 5 93

ZIMSKA AKCIJA pri OKNIH in VRATIH

hracho Holz
Kunststoff **wina**
Fenster + Türen

Internorm
Leben in der schönsten Form

Zagotavljamo Vam, da cen 10 mesecev
ne bomo povišali.

Zveza slovenskih zadrug

- **ZA NAŠ KREDITNI ODDELEK**
iščemo sodelavca / sodelavko, ki naj bi imel / imela že nekoliko prakse.
V poštev pridejo absolventi tri- ali petletnih trgovskih šol. Plača po dogovoru, nastop službe je možen 1. 3. 1990.
Prošnje z vsemi podlagami sprejema Zveza slovenskih zadrug v Celovcu, Paulitschgasse 5—7, 9010 Celovec / Klagenfurt.
- **ZA NAŠE VLOŽIŠČE —
TELEFONSKO CENTRALO —**
iščemo sodelavca / sodelavko. Predpogoj: obvladanje obeh deželnih jezikov ter prijeten in prijazen glas. Plača po dogovoru. V poštev pridejo absolventi gimnazije ali trgovskih šol.
Prošnje pošljite na Zvezo slovenskih zadrug, Paulitschgasse 5—7, 9010 Celovec / Klagenfurt.

MODESTOV DOM išče pomoč pri čiščenju in strežbi v gostinstvu. Zaposlitev za polovičen delovni čas po dogovoru. Občasno tudi delo v večernih urah. Nastop je možen takoj. Prijave sprejemamo na naslov: Mohorjeva—Turizem Dr.-J. Tischler-Park 1, 9020 Celovec, tel. 36 6 22 / 22.

URAD ZA ZAPOSLOVANJE VELIKOVEC,
tel.: 0 42 32 / 24 24, 26 34

Iščemo prodajalca(ko) za izbrana živila (Feinkost), do 45 let, zaključena poklicna izobrazba, praksa in znanje slovenščine zaželeno, šifra 467708.

Iščemo vodjo (vodkinjo) oddelka za kmetijske in gradbene produkte, ne mlajši(a) kot 30 let, zaključena poklicna izobrazba, znanje slovenščine in kvalifikacija za vodenje oddelka neobhodno potrebno, šifra 523743.

PRODAM

rokopis igre (drame) pesnik „Simon Gregorčič na odru“, po izročilu goriških zgodovinarjev v 7 dejanjih (okrog 4 ure igre).

Anton Božič,
Schröttergasse 56/19
1100 Dunaj

ZVEZNA GIMNAZIJA IN ZVEZNA REALNA GIMNAZIJA
ZA SLOVENCE V CELOVCU Prof.-Janežič-Platz 1

OBJAVA

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

- Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk, umetnost in šport naj prijavijo starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1990/91 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 5. do 28. 2. 1990, ravnateljstvu Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu. Uradne ure so dnevno od 7.30 do 16.00, ob petkih do 13.00. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
- Sprejemne izpite bo treba delati prijavljenemu učencu le v izjemnih primerih in sicer iz slovenščine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sreda, 4. julija 1990.
- Konec maja 1990 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.
- Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.
- Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljiv je v tem primeru razgovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pisмено na naslov: Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

dv. sv. dr. Reginald Vospernik I. r.
ravnatelj

Vpisovanje

na dvojezični srednji in višji šoli za gospodarske poklice
zavoda šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu

je od 5. do 28. februarja 1990.

Na ustanovi so na izbiro tri izobraževalne možnosti:

- 1-letna GOSPODINJSKA ŠOLA
- 3-letna STROKOVNA ŠOLA ZA GOSPODARSKE POKLICE
- 5-letna VIŠJA ŠOLA ZA GOSPODARSKE POKLICE z maturo.

Pogoj za sprejem v vse tri tipe je uspešno zaključena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenščine.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni ali po telefonu št. 04253/343.

Formularje za vpis dobite v šolski pisarni ali po pošti. Izpolnjene tiskovine oddajte na šoli najkasneje do 28. febr. 1990. Priložite polletno šolsko obvestilo v originalu ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis.

Za sprejem v 3-letno strokovno šolo in v 5-letno višjo šolo je potreben pozitivno opravljen pedagoško-psihološki test, ki bo na šoli 4. julija 1990.

Financiranje: Vsi učenci so deležni državnih podpor kot na vseh tovrstnih drugih šolah.

Vodstvo šole

Strokovna kmetijsko gospodinjna šola
v Št. Rupertu v Velikovcu

sporoča staršem in dekletom, ki se odločajo za nadaljnje šolanje, da sprejema za šolsko leto 1990/91 učenke v Strokovno kmetijsko gospodinjno šolo.

V šoli je pouk v obeh deželnih jezikih. Šolo lahko obiskujejo dekleta že v 9. letu obveznega šolanja.

Pogoja za sprejem sta dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika. V primeru, da učenka 8. šolske stopnje ni dovršila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom.

Ob danih pogojih dobijo učenke državno podporo! Za šolo se lahko prijavite vsak čas! Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole: 9100 Völkermarkt, Klosterstraße 2, tel. 0 42 32 / 38 96.

PISMA BRALCEV

Odprto pismo
slovenskemu
oddelku ORFa

Z ogorčenjem in razočaranjem sem sledil prispevku „za naše najmlajše“ v oddaji „Dober dan, Koroška“, dne 14. 1. 1990. V tem okviru ste skušali iz fragmentov spodletelih posnetkov zmečkati rekonstrukcijo šmihelske lutkovne predstave „Zgodba o levi goski“. Slabe posnetke, ki so nastali v pičli uri, izključno za poročilo in ne za prispevek, vam je uspelo tako nerodno prirediti, da Vaš produkt otroka poneumlja, ker vzamete igri osrednjo izpoved in ritem. S tem ste predstavo razčetrverili in jo skušali spet sešiti. Jasno, da je taka predstava mrtva. Uvodne besede napovedovalke tega problema niso rešile temveč zaostrile. S tem ste lutkovno skupino KPD Šmihel postavili v luč malomarne in napram otroku neodgovorne skupine. To je le nekaj misli, ki mi povzročajo pritisk in prsnem košu. Vzroke za to polomijo vidim v neresnosti in nekompetenci redakterja, v neobvladanju slovenskega jezika s strani tehnične ekipe, in v pomanjkanju prispevkov za slovensko oddajo, tako, da se zreže v to 30-minutno klobaso tudi filmski odpad.

Verjetno bo potrebno, da v bodoče vzamete Vašo odgovorno delo bolj resno in se pogovorite pred in po snemanju z izvajalci.

Pozdravlja Vas
Štefan Merkač

Odgovor na odprto
pismo Štefana Merkača

Kritika Štefana Merkača je deloma upravičena. Televizijski prispevek, s katerim se pisec odprtega pisma ne strinja, je nastal pod skrajno neugodnimi pogoji, takšnimi, kot doslej še nikdar na kakem televizijskem snemanju. Štefan Merkač se je izkazal za skrajno nekooperativnega, tako da prispevek ni uspel ne v njegovo, ne v naše zadovoljstvo. Kljub temu sem prepričan, da bo uspelo v bodoče najti boljši način sodelovanja, ker lutkovna skupina iz Šmihela sodi med naše najbolj kreativne kulturne činitele.

Očitek, da manjka prispevkov za oddajo, ne drži. Pred kratkim smo z lutkovno skupino pod mentorstvom Pavla Zabltnika posneli serijo lutkovnih scen posebej za naše male gledalce. V naslednjih tednih bodo reakcije nanje prav gotovo čisto drugačne.

Mirko Bogataj

Trgovec, doma v Ljubljani, star 37 let, samski, išče dekletke od 25 do 35 let.

Če imate zanimanje, se javite pod šifro „pomlad“ na upravi NT, Viktringer Ring 26 v Celovcu.

Iz
drugega
zornega kota

Spet sem bral članek, tokrat v zadnji številki „Punta“, časopisa KSSŠ/D, ki govori o odklonilnem zdržanju za skupno praznovanje ob 70-letnici plebiscita.

Vsakega koroškega Slovenca razveseljuje in mu vliva ponosa, ko sliši o prizadevanjih in skrbih mladine za obstoj narodne skupnosti. Tudi jaz se njim priključujem. Hotel pa bi le izraziti nekaj misli k temu članku.

Vsak človek bi najprej bil prepričan, da ne more sodelovati z ljudmi, ki mu niso naklonjeni in ga skušajo zatirati. In če bi sodeloval, bi veljal za izdajalca. Drži. A kako naj se zadržuje ta isti človek, če so sile, ki mu nasprotujejo, na oblasti? Ali naj ne upošteva teh oblasti in se ne briga zanje ali pa naj si z izkušeno previdnostjo in lisičjo spretnostjo skuša odkloniti kak delček oblasti? Zame bi bilo logično drugo. Gotovo v tem primeru tudi za vas, dragi „Dunajčani“. Omenjeni članek pa posreduje vtis, da le ni tako.

Zgodovina nas uči, da je manjšina primorana sodelovati z večino, včasih tudi pod slabšimi pogoji, če se hoče razvijati. Nikakor nočem vzbuhati vtisa, da naj se slabši podvrže oziroma asimilira. Vedno si kuješ svojo usodo sam. Zakaj naj bi se torej koroški Slovenci v koroški javnosti skrivali in ne izrabljali vseh priložnosti, da seznanimo vse ljudstvo, ne le sotrpine z vsakdanjimi problemi manjšine? Zakaj bi se zapirali in jamrali, kot je to navada nekaterih, češ, kako slabo mu gre. Vem, da smo v določenih krogih nezaželeni.

Globoko pa sem prepričan, da nas bodo koroški ljudje priznali samo tedaj, če bomo sami, ne izključno jezikovni in drugi strokovnjaki za nas, znali stvarno predložiti ljudstvu našo zagateno stanje. Ne bo zadostovalo, zraven pa se sami osmešimo, če bomo zgolj tolkli po naših javnih zastopnikih. Treba jih je podpirati, tudi če ga včasih polomijo. Enotnost in medsebojno zaupanje nas bosta držala pokonci, ne pa razdvojenost in nezaupanje. Pameten človek se iz napak uči in skuša iz slabega narediti najboljše.

V mojih očeh torej naše sodelovanje na plebiscitno obletnico ne bi bilo „pro-haidersko“, bilo to mnogi pojmujejo. Nasprotno! Imeli bi priložnost, da izrazimo misli in ključna vprašanja tudi iz našega zornega kota, stvarno in po resnici. Lahko bi na ta način odpravili delček zapreke med narodnima skupinama. Kajti gotovo se naše misli ne bojo odbile od vseh ušes. Haider lej ko prej ni cela Koroška.

Adrian Kert

SAK je pričel s treningom

VSİ NOGOMETAŠI ZDRAVI — MILAN ORAŽE OSTANE

SAK je preteklo nedeljo spet pričel s treningom. Trener Lojze Jagodič je na treningu spet pozdravil jeseni poškodovana igralca Arthurja Hanserja in Richarda Uranaka, tudi Erwin Galo je pod nadzorstvom zdravnika Maksa Zdouca začel trenirati. Cilj SAK je slej ko prej 1. mesto.

Arthur Hanser je spet pričel s treningom, nanj zdaj upajo igralci in navijači.

1. aprila se bo pričelo v koroški ligi prvenstvo, SAK bo nastopil doma v prvi tekmi proti ATUS Borovlje. SAK je jeseni šel z velikim ciljem — 1. mesto — v sezono in ima s tekmo manj kot WAC že 5 točk zaostanka na zimskega prvaka.

Ker so zdaj vsi igralci spet zdravi, je upanje v moštvo veliko, da bo le še uspelo doseči 1. mesto. Na vsak način pa je to želja odbora, ki letos pripravlja tudi praznovanja ob 20-letnici kluba; naslov prvaka bi bil na vsak način lepo darilo.

Prav zaradi tega je SAK pričel letos zelo zgodaj s pripravami, od 9. do 17. februarja pa bo šlo moštvo tudi na priprave v Umag.

Novih igralcev ne bo

Čeprav so se SAK ponujali nekateri novi igralci, se SAK ne bo dodatno ojačil, ker je kader igralcev izredno velik (18 igralcev) in ne bi bilo smiselno ga po nepotrebnem razširjati. Konkretno je SAK imel kontakt z igralcem Köckom (Železna Kapla) in Schlemitzem iz Bilčovsa, pri obeh pa iz omenjenih razlogov ni prišlo do podpisov pogodb.

Samo Burger bo zapustil SAK

Richard Burger je jeseni zaradi disciplinskih razlogov izpadel iz kadra in hoče pozimi zapustiti SAK. Zanj se zanimata celovška Austria in ASK. Za vratarja Milana Oražeta se zanima I. ligaš Vienna. Oraže je bil že na poskusnem treningu na Dunaju, ta teden se bo menda javil I. ligaš pri SAK, ki pa pozimi ni pripravljen oddati talentiranega Selana, katerega si je letos pravzaprav le izposodil od Selanov in ima pravico, da ga poleti dokončno kupi. Transfer k Vienni bi torej bil

možen samo v kooperaciji s Selani. Oražetov učitelj Ljubiša Dalanović je mnenja, da naj bi Oraže odšel šele poleti, ampak samo k veleklubu, kot FC Tirolo, Rapidu ali pa Vienni.

Vratar Milan Oraže je v pol leta iz 1. razreda postal prvi vratar SAK, zdaj ga snubi celo Vienna. Toda vigredi bo ostal pri slovenskih atletikih.

Odslej treningi z zdravnikom

Trener Jagodič bo vigredi tenso sodeloval z novim klubskim zdravnikom dr. Maksom Zdoucem, ki bo že ob začetku preiskal vse igralce in bo tudi treninge sooblikoval po najnovejših medicinskih kriterijih.

Na prvem treningu so manjkali Franc Sadjak, Marijan Velik in Manfred Luschnig. V primeru, da so izostali brez opravičila, je trener Jagodič od odbora zahteval kazni. Odslej bodo igralci trenirali trikrat tedensko, deloma na prostem in pa tudi v dvorani.

Mateja Svet

si je zagotovila v veleslalomu za svetovni pokal na Pohorju 1. mesto. Za zmagovalko Zlate lisice je bila to prva zmaga v letošnjem svetovnem prvenstvu.

Zmagovalci dobljanskega derbija — DOB II

Smučarsko šolarsko prvenstvo

Na letošnjem šolarskem prvenstvu v veleslalomu so se udeležili vsi mladi talentirani smučarji Štajerske in Koroške. Na dobro pripravljene progi v Laasu je predvsem prepričala 13-letna Dunja Jamnig (Šentjanž), ki je osvojila pri šolarkah II. mesto in si s tem zagotovila mesto v koroški deželni ekipi. V istem letniku se je na 4. mesto uvrstila še Silvana Oraže. Smolo je imel 12-letni Danijel Užnik, ki je po najhitrejšem vmesnem času padel in tako zapravil zmago. Najboljši dneva je bil Günther Schaubig (Bilčovs — SC Rosental).

V nedeljo je bil na programu slalom. Užnik je tokrat premagal svojega največjega konkurenta Schöfelderja in si s taktično vožnjo v drugem teku zagotovil prvo mesto.

Presenetljivo dobro razpoložena pa je bila Tatjana Zablatnik, ki je dosegla pri šolarkah I odlično drugo mesto. Zmagovalka je bila Alexandra Pernad (SC Peca).

Dob II zmagal v derbiju

Druga moška ekipa Dobljanov trenutno hiti od zmage do zmage. Tudi v derbiju so prepričali z dobro igro in zmagali s 3:1. Prav tako uspešna je tudi ženska ekipa, ki je premagala Wolfsberg s 3:0, čeprav sta manjkali dve standardni igralci.

Odbojkarji Dob II so tudi v derbiju dokazali trenutno premoč v koroški ligi. Zanesljivo so osvajali točke v prvem in drugem nizu, medtem ko so rojaki Dob I izkoristili priložnost za preobrat le v tretji igri. Četrtniz je bil spet v rokah drugega moštva in s tem tudi zmaga. Slej ko prej je Dob II na prvem mestu v koroški ligi in se že koncentrirano pripravlja na važno tekmo proti Wolfsbergu — drugemu na lestvici.

Prav tako uspešno nadaljujejo serijo zmag odbojkarice Doba, ki so pretekli teden na tujem zanesljivo premagale Wolfsberg kar s 3:0.

Naslednje tekme bodo: v soboto, 27. 1. v Pliberški glavni šoli ob 19.30 (Dob II — Volšperk) in v nedeljo, 28. 1., ob 16. uri (Dob I — Hypo).

Wölbl k Austriji ali Sportklubu?

Christian Wölbl hoče v višjo ligo.

Za pliberškega režiserja Christiana Wölbla se potegujeta II. ligaš Austria Celovec in I. ligaš Sportklub, tudi St. Pölten se menda poteguje za nogometišča.

Kam bo zdaj Wölbl odšel, ni jasno, strokovnjaki pa so mnenja, da je zdaj zadnji čas, da si poišče mesto v I. ligi.

Od transferja pa bo še profitiral SAK, ki dobi polovico transferne vsote.

Konsekventna dvojezičnost ne škoduje obratu — nasprotno!

Dosledno dvojezičnost kaže mizarstvo podjetje Gustija Zablatnika v Bilčovsu. Za konsekvantno dvojezično knjigovodstvo skrbi žena podjetnika Kati, ki posluje z vsemi uradi tudi v slovenščini. Transparenten pa je tudi napis na avtomobilu podjetja, ki vzbuja pozornost povsod, kamor se mizarški mojster Gusti Zablatnik pripelje. Vsekakor bi lahko bil trud za dosledno dvojezičnost tega obrata v zgled vsem tistim slovenskim podjetnikom, ki sicer

pogostokrat kot visoki funkcionarji zagovarjajo interese slovenske narodne skupnosti, a je dvojezičnost zanje v praksi le prazna fraza. „Pokažimo javnosti, kaj smo. Ni treba nas biti sram, da smo Slovenci,“ tako Gusti Zablatnik, ki upa, da bodo prav slovenski politiki in gospodarstveniki sledili v tem oziru njegovemu zgledu. Iz lastnih izkušenj pa nam je Zablatnik tudi potrdil, da zaradi dvojezičnosti pri obratu še ni utrpel škode, ampak nasprotno.

Družina Seher vabi bilčovške otroke na led k otroškemu prazniku

Na idiličnem zalivu Drave v Velinji vasi je v zadnjih tednih nastal izrazito lep led. Dnevno prihaja na ta led mnogo otrok s svojimi drsalkami. Sicer ni snega, vendar se otroci in seveda tudi odrasli veselijo te možnosti zimskega športa.

Izvrstno idejo pa je imela družina Seher, pd. Knabrlnovi iz Velinje vasi, ki je za prihodnjo nedeljo popoldne, 28. januarja, povabila vse bilčovške otroke, da pridejo na led k otroškemu prazniku. Za pijačo in prigrizek bo poskrbela družina Seher, kateri se že zdaj prav v imenu naših otrok iskreno zahvaljujemo za to iniciativo.

V primeru slabega vremena bo otroški praznik preložen za en teden.

ČENČARIJA

Ne razumem, zakaj se nekateri tako razburjajo nad predsednikom ZSO. Saj nič ne naredi.

Pravijo, da je v politiki podobno kot v matematiki. Tudi tu imajo ničle svojo vrednost, če stojijo na pravem mestu.

Delegati zborovanja KEL so ugotovili, da so govori kandidatov „Drugegačne Koroške“ odmevali po naši lepi deželi kot kašelj bolhe.

Vsem tistim, ki so na občnem zboru KEL šteli in preštevali glasove za kandidata v parlament, bosta menda Smolle in predsedstvo KEL kupila računalnike. Vprašljivo je samo še, ali bojo moderni ali pa jih bojo zreducirali na palec, kazalec, sredinec, prstanec in mezinec.

Guggenberger podprl Združenje staršev na Mohorjevi šoli le z 200,— šilingi

V predzadnji številki je tiskarskemu skratu uspelo prikazati celovškega župana Guggenbergerja kot relativno velikodušnega. V Našem tedniku ste lahko prebrali, da je Guggenberger podprl Združenje staršev na Mohorjevi ljudski šoli z 2000,— šil.

Očitno je za to izvedel tudi deželni glavar Haider. Ali je v trenutku, ki je ovekovečen na fotografiji, spraševal Guggenbergerja, če je to resnica? Guggenberger se je, očitno v zadregi, popraskal po nosu in povedal, da je daroval samo 200,— šil.

Drug drugemu sta se nasmehnila in prisrčno sta si segla v roke. Predsednik slovenske vlade Janez Stanovnik je poslanca Karla Smolleja pozdravil z besedami: „Lepo, lepo, da pridete tudi k nam in ne samo v Cankarjev dom k onim pri DEMOS!“ Te besede so bili izrečene in rokovala sta se pred uradnim sprejemom za zamejske Slovence, katerega je priredil prejšnji teden predsednik Slovenije Janez Stanovnik.

Preobrazba v Sloveniji ni zajela le politike in tako imenovanih družbenih dejavnikov, ampak tudi podjetništvo in gospodarstvo. Na debelo ustanavljajo zasebna podjetja, govora je o privatizaciji družbene in podružbljene lastnine, veliko fantazije in domiselnosti pa je opaziti tudi pri poimenovanju podjetij in trgovin. Lep primer tega je prodajalna mesnih izdelkov na Čopovi ulici v Ljubljani: iz nekdanje mesnice je nastala BikBUTIK. Tu dobite meso po meri.